

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

OPĆINE USORA

2023.

Broj: 01-02-07-11-2-3123-7/23

Sarajevo, august 2024.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	10
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	13
5.1	Izrada i donošenje budžeta	13
5.2	Izveštavanje.....	14
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	14
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	14
6.1.1	Prihodi i primici	14
6.1.1.1	Prihodi od poreza	15
6.1.1.2	Neporezni prihodi	15
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije.....	16
6.1.1.4	Primici od prodaje stalnih sredstava	17
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	17
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	17
6.1.2.1	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	18
6.1.2.2	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	19
6.1.2.3	Kapitalni transferi	22
6.1.2.4	Izdaci za kamate	23
6.1.2.5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	23
6.1.2.6	Izdaci za otplatu dugova	23
6.1.3	Finansijski rezultat.....	24
6.2	BILANS STANJA.....	24
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	24
6.2.1.1	Novčana sredstva	24
6.2.1.2	Kratkoročna potraživanja.....	25
6.2.1.3	Kratkoročna razgraničenja.....	25
6.2.2	Stalna sredstva	25
6.2.2.1	Stalna sredstva	25
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	27
6.2.4	Dugoročne obaveze i razgraničenja	27
6.2.5	Izvori sredstava	28
6.2.6	Popis sredstava i obaveza.....	28
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	29
7.	JAVNE NABAVKE	29
8.	SUDSKI SPOROVI.....	31
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	32
V.	PRILOZI	33
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	33
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	33

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Općine Usora (u daljnjem tekstu: Općina)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2023. godine, Račun prihoda i rashoda, Izveštaj o novčanim tokovima, Izveštaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Općine na 31. 12. 2023. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izveštaju:

- 1. Prihodi i finansijski rezultat više su iskazani za 136.046 KM jer su transferi u iznosu od 102.996 KM priznati iako nisu bili uplaćeni na Jedinstveni račun trezora, a namjenski prihodi u iznosu od 33.050 KM priznati su iako nisu utrošeni. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor (tačke 6.1.1.2 i 6.1.1.3 Izvještaja);**
- 2. Ne možemo potvrditi početna stanja stalnih sredstava i izvora sredstava za 2023. godinu u iznosu od najmanje 1.231.749 KM s obzirom na to da nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu sa tada važećim propisima. U okviru stalnih sredstava u pripremi duži niz godina su iskazana ulaganja u iznosu od 1.458.419 KM, za koja nije izvršena analiza kako bi se utvrdio njihov status i vrijednost, kao i plan daljih ulaganja. Dio cesta i mostova koji su u nadležnosti Općine, kao i osnivačka ulaganja, nisu knjigovodstveno evidentirani. Navedeno nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.2.1 Izvještaja).**

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Općina ne raspolaže potpunom dokumentacijom o vlasništvu ili posjedu za nekretnine čija je nabavna vrijednost na 31. 12. 2023. godine iskazana u iznosu od 809.628 KM (tačka 6.2.2.1 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik je odgovoran za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Općine;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Općine Usora za 2023. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Općine za 2023 godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Budžetom za 2023. godinu pojedini rashodi i izdaci nisu planirani na odgovarajućim pozicijama analitičkog kontnog plana za budžetske korisnike, niti po izvorima finansiranja. Stvoreni su izdaci u iznosu od najmanje 107.328 KM za koje sredstva nisu bila planirana Budžetom jer je dio planiran za nabavku stalnih sredstava, kapitalnih i tekućih transfera utrošen na tekuće održavanje. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o Budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačke 5.1. i 6.1.2 Izvještaja);**
2. **Godišnji popis imovine i obaveza nije izvršen u zakonski predviđenom roku niti u potpunosti jer nije izvršen popis dijela vodovodnih i kanalizacijskih objekata, motornih vozila, te razgraničenih potraživanja i obaveza, zbog čega nije izvršeno ni usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem na datum bilansa. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 6.2.6 Izvještaja);**
3. **Tenderskom dokumentacijom za postupke javne nabavke izvođenja radova asfaltiranja cesta i izgradnje poslovne zone Ularice – faza I, ugovorene vrijednosti 540.260 KM, nisu jasno definisane kaznene odredbe za kašnjenje u izvođenju radova. Za nabavku usluga ljetnog održavanja ugovorene vrijednosti 115.035 KM nije utvrđen dio cesta i odvodnih kanala koji su predmet održavanja. Kod dijela zaključenih ugovora sa izabranim ponuđačima izmijenjeni su uslovi u odnosu na one utvrđene tenderskom dokumentacijom. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama (tačka 7. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, načelnik je odgovoran da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedio namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Općine, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 29. 8. 2024. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s.r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s.r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	Okončati aktivnosti na izradi registra rizika, te nastaviti sa aktivnostima na uspostavljanju i implementaciji sistema internih kontrola na način propisan Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
2.	Poduzeti aktivnosti kako bi se jasnije definisao status Zajedničkog pravobranilaštva, te detaljno urediti način finansiranja i druga pitanja sporazumom između načelnika Općine i načelnika Općine Doboj Jug.	4.
3.*	Uspostaviti Registar budžetskih korisnika u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH.	4.
4.	Izjavu o fiskalnoj odgovornosti sačinjavati u roku utvrđenom Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti.	4.
5.	Donijeti vlastiti plan djelovanja protiv korupcije i plan integriteta, te poduzeti aktivnosti na njihovoj provedbi s ciljem smanjenja rizika od nastanka korupcije i drugih nepravilnosti.	4.
6.	Budžetom planirati rashode i izdatke na odgovarajućim pozicijama kontnog plana, jasno utvrditi rashode i izdatke koji će se finansirati iz rasporeda budžetskog suficita, a Odlukom o izvršavanju urediti način izvršavanja kapitalnih transfera u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH.	5.1.
7.	Trogodišnji i godišnji plan rada sačinjavati u skladu s Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.	5.1.
8.*	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i periodične finansijske izvještaje sačinjavati na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	6.
9.*	Prihode priznavati u skladu sa načelom modificiranog nastanka događaja kada su uplaćeni na jedinstveni račun trezora, a primljene namjenske prihode u visini u kojoj su utrošeni.	6.1.1.3
10.	Obaveze na teret Budžeta preuzimati samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu Budžeta.	6.1.2
11.	Raspodjelu transfera za sport vršiti uz dosljednu primjenu Odluke Vijeća o raspodjeli transfera u oblasti sporta, te obavezati javne ustanove da dostavljaju potpune izvještaje o namjenskom utrošku odobrenih sredstva.	6.1.2.2
12.	Ulaganja u tuđa stalna sredstva knjigovodstveno evidentirati kao povećanje stalnih sredstava i izvora do njihovog prenosa krajnjim korisnicima, a ugovorima s krajnjim korisnicima urediti međusobna prava i obaveze, uključujući obavezu knjigovodstvenog evidentiranja.	6.1.2.3
13.	Za vrijednost izvršenih radova rekonstrukcije, investicionih ulaganja i drugih izdataka za nabavku stalnih sredstava, vršiti povećanje vrijednosti stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.	6.1.2.5

14.	Izvršiti analizu iskazanog neraspoređenog viška prihoda nad rashodima i preknjižiti priznate, a neutrošene namjenske prihode na poziciju kratkoročnih razgraničenja, s ciljem tačnog iskazivanja u finansijskim izvještajima.	6.1.3
15.	Izvršiti usklađivanje podataka u Glavnoj knjizi i pomoćnoj knjizi kapitalne imovine, kao i analizu ulaganja u objekte kanalizacije koja su iskazana na stalnim sredstvima u pripremi kako bi se utvrdili njihov status, vrijednost i plan daljih ulaganja.	6.2.2.1
16.	Knjigovodstveno evidentirati ceste i mostove u nadležnosti Općine i osnivačke udjele u preduzećima i ustanovama kojima je Općina osnivač ili suosnivač.	6.2.2.1
17.*	Kratkoročne obaveze knjigovodstveno evidentirati na odgovarajućoj poziciji u skladu s kontnim planom.	6.2.3
18.*	Godišnjim popisom obuhvatiti sve pozicije imovine i obaveza, te ga izvršavati na način i u roku utvrđenim Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i internim aktima.	6.2.6
19.	Izveštaj o novčanim tokovima sačinjavati na način da predstavlja pregled stvarnih priliva i odliva gotovine i gotovinskih ekvivalenata u izvještajnom periodu, u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	6.3
20.*	Postupke javnih nabavki pokretati odlukom ili rješenjem, a tendersku dokumentaciju sačinjavati na način da sadrži sve neophodne informacije jasno definisane, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.	7.
21.	Nacrt ugovora usaglašavati sa Pravobranilaštvom prije objave tenderske dokumentacije i osigurati da se prilikom dodjele ugovora uslovi definisani tenderskom dokumentacijom ne mijenjaju.	7.
22.	Vršiti procjenu ishoda sporova u toku i shodno procjeni evidentirati uslovna potraživanja i obaveze po ovom osnovu u vanbilansnoj evidenciji.	8.

* nerealizovane preporuke iz prethodnog sedam (7)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
 - Budžet Općine Usora za 2023. godinu;
 - Odluka o izvršenju Budžeta Općine Usora za 2023. godinu;
 - Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH;
 - Statut Općine Usora;
 - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Zakon o trezoru u FBiH;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Uredba o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH;
 - Zakon o državnoj službi u FBiH;
 - Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
 - Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima;
 - Odluka o plaćama i naknadama u Općinskom organu uprave Općine Usora;
 - Zakon o komunalnim djelatnostima Zeničko-dobojskog kantona;
 - Zakon o javnim nabavkama;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Općina Usora je jedinica lokalne samouprave u sastavu Zeničko-dobojskog kantona, uspostavljena Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH.² Njene nadležnosti utvrđene su Ustavom FBiH, Ustavom Kantona, spomenutim Zakonom i Statutom.

Obavlja poslove kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a naročito: osiguranje i zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda; donošenje budžeta; donošenje programa i planova razvoja Općine; utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite okoline; donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova; utvrđivanje i provođenje stambene politike; utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem; upravljanje i raspolaganje imovinom; upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture (vodosnabdijevanje, prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada, javna čistoća, lokalna groblja, lokalni putevi i mostovi, ulična rasvjeta, javna parkirališta, parkovi); donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz nadležnosti; odlučivanje o zaduženju; lokalni javni prevoz; predškolsko i osnovno obrazovanje; kultura i sport, kao i druge poslove od lokalnog značaja, koji nisu isključeni iz nadležnosti, niti su dodijeljeni u nadležnost nekog drugog nivoa vlasti.

Javna preduzeća i ustanove čiji je osnivač Općina su: Javno preduzeće „Radio-Usora“ d.o.o. Usora, Javno komunalno preduzeće „Usora“ d.o.o. Sivša, Javna ustanova Dom zdravlja „prim. dr. Mijo Grbić“ Usora, Javna ustanova „Opća knjižnica Usora“, Javna predškolska ustanova „Ivančica“ Usora, Osnovna škola „Ivan fra Frano Jukić“ Usora i Mješovita srednja škola Stjepana Radića Usora.

Općina je uspostavila Registar budžetskih korisnika, a kao budžetski korisnici u 2023. godini utvrđeni su: Vijeće, načelnik, četiri općinske službe i Općinsko pravobranilaštvo.³

Organi Općine su Općinsko vijeće (u daljem tekstu: Vijeće) i načelnik. Vijeće je organ odlučivanja i predstavnički organ građana i ima 13 vijećnika. Načelnik je izvršni organ Općine, koji je predstavlja i zastupa, donosi akte iz svoje nadležnosti, predlaže odluke i druge akte Vijeću. Vijećnici i načelnik biraju se na mandat od četiri godine neposredno na izborima, u skladu s Izbornim zakonom BiH. Predsjedavajući Vijeća je Anto Matić.

Poslovi iz nadležnosti obavljaju se putem: Kabineta načelnika, Stručne službe Općinskog vijeća, Službe za gospodarstvo i financije, Službe za geodetske poslove, katastar nekretnina, imovinsko-pravne poslove i urbanizam, Službe stručnih, općih poslova i društvenih djelatnosti i Službe za civilnu zaštitu.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji općinskih Službi za upravu općine sistematizovana su radna mjesta za 42 zaposlenika, a na 31. 12. 2023. godine bila su zaposlena 23 izvršioca (uključujući načelnika čije radno mjesto nije sistematizovano Pravilnikom).

Načelnik Općine je Zvonimir Anđelić, izabran na lokalnim izborima 2020. godine, kojem je ovo drugi uzastopni mandat.

Sjedište Općine je Usori, Srednja Omanjska, Trg 110. HVO brigade 3.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Općine za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

² „Sl. novine FBiH“, br. 49/06 i 51/09

³ „Sl. glasnik Općine Usora“, br.5/23

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od decembra 2023. do augusta 2024. godine, s prekidima.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH izvršio je finansijsku reviziju Općine za 2017. godinu, sačinio izvještaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Općina je postupila u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestila je o preduzetim i planiranim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je utvrđeno da su preduzete određene mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Općina je početkom 2024. godine porezno registrovana u skladu sa Zakonom o Poreznoj upravi FBiH i Pravilnikom o dodjeljivanju identifikacionih brojeva, registraciji i identifikaciji i evidencijama poreznih obveznika na teritoriji FBiH.
2.	Obračun i isplata naknada za rad vijećnika vrše se u skladu sa Odukom o naknadama vijećnika i članova radnih tijela Općinskog vijeća Općine Usora.
3.	Ugovorima ili sporazumima sa korisnicima tekućih transfera utvrđena su međusobna prava i obaveze, te obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava.
4.	Uspostavljen je nadzor nad realizacijom zaključenih ugovora o izvođenju radova.
5.	E-aukcija je korištena na način predviđen odredbama Pravilnika o uslovima i načinu korištenja e-aukcije.
6.	Planiranje budžeta vrši se na principu uravnoteženosti, u skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji BiH.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Poduzete su određene aktivnosti na donošenju procedura i uspostavi sistema internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru FBiH i Standardima interne kontrole u javnom sektoru u FBiH, ali one još uvijek nisu okončane.
2.	Plan javnih nabavki je objavljen na portalu javnih nabavki u predviđenom roku, a procjena vrijednosti postupaka je vršena u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Međutim, prilikom provođenja pojedinih postupaka procedure predviđene Zakonom nisu u potpunosti poštovane.

Nerealizovane preporuke	
1.	Uspostaviti registar budžetskih korisnika u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH.
2.	Finansijske izvještaje sačinjavati u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH
3.	Uspostaviti evidencije o doznačenim namjenskim sredstvima (prihodima), kao i o njihovom utrošku, a neutrošena sredstva prenositi u budžet naredne godine, u skladu sa članom 48. Zakona o budžetima u FBiH
4.	Izvršiti godišnji popis imovine i obaveza, te usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim, u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
5.	Pravosnažne sudske presude i izvršna sudska rješenja iz radnog odnosa i iskazivati na odgovarajućim pozicijama rashoda i obaveza.

Nakon izvršene revizije za 2023. godinu date su ukupno 22 preporuke, od čega je 15 novih i sedam preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2017. godinu (pet nerealizovanih i dvije djelimično realizovane).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljanja prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma rukovodstvu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2023. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2023. godinu.

U pismu rukovodstvu dato je deset preporuka, od kojih je jedna implementirana do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, pet djelimično, a četiri nisu. Preporuke koje su djelimično implementirane ili nisu nikako ponovit će se u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Općina u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata u skladu sa važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,⁴ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁵ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sistema internih kontrola je povoljno **kontrolno okruženje**, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji općinskih službi Općine Usora⁶ utvrđena je unutrašnja organizacija, organizaciona struktura, sistematizacija radnih mjesta, s opisom svakog radnog mjesta i potrebnim uslovima za njegovo obavljanje, uključujući obaveze i odgovornosti. Značajan broj sistematizovanih radnih mjesta nije popunjen. Računovodstvene, knjigovodstvene i blagajničke poslove, te poslove za proces donošenja budžeta i izvršavanje budžeta obavlja jedan zaposlenik. Navedeno predstavlja rizik za učinkovito kontrolno okruženje i obavljanje poslova iz nadležnosti Općine.

Zajedničko pravobraniteljstvo Općine i Općine Doboj Jug (u daljem tekstu: Zajedničko pravobranilaštvo) osnovano je 2018, a u 2022. godini donesena je nova Odluka o osnivanju,⁷ kojom je prethodna stavljena van snage. Ovom Odlukom nije definisano da li će ono imati svojstvo pravnog lica, a utvrđeno je da će se sredstva za njegov rad osiguravati u budžetima ove dvije općine, što se detaljnije uređuje pismenim sporazumom općinskih načelnika. U Registar budžetskih korisnika upisano je bilo Općinsko pravobranilaštvo i naveden je njegov identifikacioni broj. Početkom 2024. godine objavljen je glavni identifikacioni broj Općinskog pravobraniteljstva Općine Usora, ali nije prezentovano da je Zajedničko pravobranilaštvo porezno registrovano. Obračun i isplatu plaća i naknada plaća pravobraniocu, kao i drugih troškova rada vrši Općina, a Općina Doboj Jug svoj udio u finansiranju doznadžava Općini. U Registru budžetskih korisnika za 2024. godinu Zajedničko pravobranilaštvo nije utvrđeno kao budžetski korisnik. **Dakle, Općinsko pravobranilaštvo je prestalo s radom od osnivanja Zajedničkog pravobranilaštva, a status Zajedničkog pravobranilaštva nije jasno uređen.**

Registar budžetskih korisnika za 2023. godinu nije bio uspostavljen u skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH jer su kao budžetski korisnici utvrđeni: Vijeće, načelnik, sve službe i Općinsko pravobranilaštvo. Općina je u maju 2024. godine, objavila novi registar u kojem je kao budžetski korisnik utvrđena Općina. U januaru 2024. objavljen je glavni identifikacioni broj Vijeća i izvedeni brojevi službi osim Službe stručnih, općih poslova i društvenih djelatnosti, koji su dodijeljeni u ranijem periodu. Općini kao jedinici lokalne samouprave registrovanoj kao pravno lice dodijeljen je glavni identifikacioni broj.

Za koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu imenovan je pomoćnik načelnika – šef Službe za gospodarstvo i finansije.

Upravljanje rizicima je cjelokupan proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika, uzimajući u obzir ciljeve korisnika javnih sredstava, te poduzimanja potrebnih radnji, posebno kroz primjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrole, a u svrhu smanjenja rizika. Uspostavljen je registar rizika, ali on ne sadrži mjere koje se trebaju poduzeti za smanjenje njihovog uticaja. Shodno tome konstatujemo da registar rizika nije potpun. Donesena je Strategija upravljanja rizicima.

Kontrolne aktivnosti temelje se na pisanim pravilima i principima, postupcima i drugim mjerama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva korisnika javnih sredstava smanjenjem rizika na prihvatljiv nivo. S ciljem uspostavljanja funkcionalnog i efikasnog sistema internih kontrola, Općina je usvojila značajan broj internih akata i procedura. Općina nema vlastite računovodstvene politike nego je donijela Odluku o preuzimanju federalnih računovodstvenih politika. Sačinjene su mape procesa kojima su definisani tokovi procesa i odgovorna lica. Nisu vršeni ni praćenje i procjena funkcionisanja sistema internih kontrola.

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

⁶ „Sl. glasnik Općine Usora“, br. 7/23

⁷ „Sl. glasnik Općine Usora“, br. 6/22

Općina je u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH od 21. 6. 2023. godine koji obavezuje na primjenu Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, izvršila unos mapa poslovnih procesa i djelimično registre rizika u aplikaciju PIFC (Modul za finansijsko upravljanje i kontrolu).

Shodno navedenom, konstatujemo da su poduzete značajne aktivnosti na uspostavljanju sistema internih kontrola u skladu sa odredbama Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH. Međutim, nisu okončane aktivnosti na izradi registra rizika, nisu utvrđene mjere koje se trebaju poduzeti s ciljem smanjenja identifikovanih rizika, niti se vrše praćenje i procjena funkcionisanja sistema internih kontrola.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti za 2023. godinu je sačinjena i 26. 4. 2024. godine dostavljena kantonalnom ministarstvu finansija, iako je u skladu sa članom 12. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti Općina to bila u obavezna učiniti do 15. 3. 2024.

Preporuke:

- **okončati aktivnosti na izradi registra rizika, te nastaviti sa aktivnostima na uspostavljanju i implementaciji sistema internih kontrola na način propisan Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;**
- **poduzeti aktivnosti kako bi se jasnije definisao status Zajedničkog pravobranilaštva, te detaljno urediti način finansiranja i druga pitanja sporazumom između načelnika Općine i načelnika Općine Doboju Jug;**
- **uspostaviti Registar budžetskih korisnika u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH;**
- **izjavu o fiskalnoj odgovornosti sačinjavati u roku utvrđenom Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti.**

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH, Općina nije u obavezi da uspostavi jedinicu za internu reviziju. Pravilnikom je utvrđeno da za gradove i općine u FBiH koji ne ispunjavaju utvrđene kriterije, internu reviziju vrši zajednička jedinica za internu reviziju uspostavljena u kantonalnom ministarstvu finansija. Shodno tome, za internu reviziju Općine nadležna je zajednička jedinica za internu reviziju uspostavljena u Ministarstvu finansija Zeničko-dobojskog Kantona.

U 2023. godini procesi iz nadležnosti Općine nisu bili predmet interne revizije.

Prevenција korupcije

Zaključkom Vlade Zeničko-dobojskog kantona⁸ usvojena je Strategija za borbu protiv korupcije Zeničko-dobojskog kantona za period 2022-2026. i Akcioni plan za provođenje Strategije za period 2022-2024. godine. Shodno ovim dokumentima Općina je bila obavezna usvojiti ili revidirati vlastiti plan djelovanja protiv korupcije do decembra 2022. godine, a plan integriteta sačiniti u 2023. godini. U aprilu 2024. godine je imenovana radna grupa za izradu plana integriteta, te je utvrđen rok (31. 7.) za njegovu izradu. Do tada, drugih aktivnosti predviđenih Akcionim planom za sprovođenje Strategije za period 2022-2024. godine nije bilo.

Shodno navedenom, konstatujemo da aktivnosti na prevenciji korupcije u Općini kasne u odnosu na dinamiku utvrđenu Akcionim planom za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije Zeničko-dobojskog kantona za period 2022–2026. godine. Do okončanja revizije Općina nije usvojila vlastiti plan djelovanja protiv korupcije i plan integriteta.

Preporuka:

- **donijeti vlastiti plan djelovanja protiv korupcije i plan integriteta, te poduzeti aktivnosti na njihovoj provedbi s ciljem smanjenja rizika od nastanka korupcije i drugih nepravilnosti.**

⁸ Broj 02-04-5356/22 od 31. 3. 2022. godine

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje budžeta

Budžet Općine Usora za 2023. godinu (u daljem tekstu: Budžet) i Odluku o izvršavanju Budžeta Općine Usora za 2023. godinu Vijeće je usvojilo 24. 1. 2023. godine u iznosu od 4.910.000 KM. Dakle, Budžet nije donesen u roku utvrđenom Zakonom o Budžetima u FBiH.

Budžetom su planirani primljeni kapitalni transferi (1.735.000 KM), prihodi od poreza (1.686.000 KM), primljeni tekući transferi (622.500 KM), neporezni prihodi (510.000 KM), akumulirani višak prihoda nad rashodima (300.000 KM) i kapitalni primici (56.500 KM). U okviru rashoda i izdataka planirani su: izdaci za nabavku stalnih sredstava (2.022.000 KM), tekući transferi i drugi rashodi (1.311.000 KM), izdaci za plaće i naknade troškova zaposlenih i doprinosi poslodavaca (906.800 KM), izdaci za materijal i sitan inventar (338.200 KM), kapitalni transferi (304.000 KM), izdaci za otplate dugova (16.000 KM), tekuća rezerva (10.000 KM) i izdaci za kamate (2.000 KM).

Tokom godine, odlukama načelnika odobrene su tri preraspodjele sredstava u Budžetu Općine i tri odluke o usmjeravanju manje planiranih namjenskih sredstva u budžet.

Budžetskim kalendarom definisani su rokovi realizacije i nositelji aktivnosti na izradi Budžeta za 2023. godinu i Dokumenta okvirnog budžeta za period 2023–2025. godine. Utvrdili smo da su rokovi ispoštovani kod izrade Instrukcija broj 1 i broj 2, te da je Dokument okvirnog budžeta (u daljnjem tekstu: DOB) za period 2023. – 2025. godine sačinjen u zakonom utvrđenom roku. Služba za privredu i finansije je Nacrt Budžeta dostavila načelniku, a on Vijeću 17. 10. 2022. godine. Zajedno sa Nacrtom dostavljeno je i mišljenje kantonalnog ministarstva finansija, u vezi sa planiranim prihodima i primicima i primjenom fiskalnog pravila iz člana 43. ovog Zakona. Vijeće je 8. 11. 2022. usvojilo Nacrt Budžeta. Nakon provedene javne rasprave prijedlog Budžeta sa prijedlogom Odluke o izvršenju budžeta dostavljen je Vijeću 10. 1. 2023. godine. Vijeće je Budžet za 2023. godinu usvojilo 24. 1. 2024. godine.

Revizijom smo utvrdili da pri izradi i donošenju Budžeta nisu dosljedno primijenjene određene odredbe Zakona o budžetima u FBiH (u daljem tekstu: Zakon):

- Odluka o privremenom finansiranju nije donesena što nije u skladu sa članom 35. Zakona iako je bilo izvjesno da se Budžet neće usvojiti do početka fiskalne godine;
- Budžetom za 2023. godinu nisu jasno utvrđeni rashodi i izdaci koji će se finansirati iz akumuliranog suficita što je obavezan dio Budžeta shodno članu 26. Zakona;
- pojedini rashodi i izdaci nisu budžetom planirani na odgovarajućim pozicijama predviđenim analitičkim kontnim planom koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, niti su rashodi i izdaci planirani po izvorima finansiranja (izdaci povodom obilježavanja dana Općine i drugih jubileja evidentirani na poziciji tekućih transfera);
- Odlukom o izvršavanju budžeta uređeno je da se kapitalni transferi realiziraju kao direktne investicije ili kao udruživanje sredstava, iako kapitalni transferi predstavljaju davanja drugima u svrhu nabavke kapitalne imovine u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
- iako Odbor za likvidnost nije imenovan, Općina je sačinjavala planove novčanih tokova.

Budžetom za 2023. godinu nisu jasno utvrđeni rashodi i izdaci koji će se finansirati iz akumuliranog suficita, rashodi i izdaci nisu planirani u skladu sa analitičkim kontnim planom na odgovarajućim pozicijama niti po izvorima finansiranja. Iako Budžet nije usvojen do 31. 12., Odluka o privremenom finansiranju nije donesena. Odbor za likvidnost nije imenovan. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Integrisanu Strategiju razvoja Općine Usora za period 2022-2027. Vijeće je donijelo 29. 7. 2022. godine. Trogodišnji i godišnji plan rada Općine nije sačinjen kako je to propisano Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.⁹

Preporuke:

- ***Budžetom planirati rashode i izdatke na odgovarajućim pozicijama kontnog plana, jasno utvrditi rashode i izdatke koji će se finansirati iz rasporeda budžetskog suficita, a Odlukom o izvršavanju urediti način izvršavanja kapitalnih transfera u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH;***
- ***Trogodišnji i godišnji plan rada sačinjavati u skladu s Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.***

5.2 Izvještavanje

Izvještaj o radu općinske uprave za 2023. godinu Vijeće je usvojilo Zaključkom od 8. 3. 2024, a Izvještaj o izvršenju Budžeta za 2023. godinu 17. 4. 2024. godine.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Općina je sačinila Godišnje finansijske izvještaje za 2023. i dostavila ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

Uz finansijske izvještaje Općine sačinjena je analiza iskaza (tekstualni dio), u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

U kolonu Godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta za 2023. godinu koja se odnosi na planirane pozicije rashoda nisu uneseni planirani iznosi rashoda i izdataka iz usvojenog Budžeta nego podaci nakon izvršenih preraspodjela i unosa sredstva u Budžet.

Periodični finansijski izvještaji dostavljeni su Ministarstvu finansija Zeničko-dobojskog kantona u skladu s Pravilnikom o finansijskom i godišnjem obračunu budžeta u FBiH¹⁰, međutim obrazac 9 – Izvještaj o namjenskom utrošku transfera koji čini dio ovih izvještaja nije popunjen.

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2023. godinu nisu uneseni podaci iz usvojenog Budžeta, a periodični finansijski izvještaji nisu potpuni zbog čega konstatujemo da nisu dosljedno primijenjene odredbe Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- ***Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i periodične finansijske izvještaje sačinjavati na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.***

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2023. godinu ukupno ostvareni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 4.621.208 KM. Strukturu prihoda čine: prihodi od poreza (2.257.195 KM), primljeni transferi (1.876.910 KM), neporezni prihodi (487.103 KM) i primici od prodaje stalnih sredstava (14.236 KM).

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 74/19 i 2/21

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 69/14, 14/15 i 4/16

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza ostvareni su u iznosu od 2.257.195 KM, a najznačajnije učešće u njihovoj strukturi čine prihodi poreza na imovinu (919.484 KM), od indirektnih poreza (859.945 KM) i poreza na dohodak (477.665 KM) koji se, prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, doznavaču na depozitni račun Općine.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani u iznosu od 487.103 KM odnose se na naknade, takse i prihode od pružanja javnih usluga (416.194 KM), novčane kazne (50.527 KM) i prihode od poduzetničke aktivnosti i imovine (20.382 KM).

Najznačajniji prihodi su: naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima (137.527 KM), komunalne naknade i takse (104.596 KM) i ostale budžetske naknade i takse (104.534 KM).

Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima čine: naknade za korištenje podataka i vršenje usluga u oblasti predmjera i katastra nekretnina (50.730 KM), posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća (43.962 KM) i naknade za upotrebu cesta (42.835 KM). Namjena ovih prihoda utvrđena je Zakonom o naknadama za korištenje podataka i vršenja usluga u oblasti premjera i katastra nekretnina, Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i Zakonom o cestama FBiH.

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike neutrošeni dio namjenskih prihoda se prije izrade godišnjeg obračuna preknjižava na vremenska razgraničenja. Utvrdili smo da u ranijim periodima neutrošeni dio naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća nije razgraničavan, a da je u 2023. godini razgraničen u iznosu od 18.589 KM.

U 2023. godini ovi prihodi naplaćeni su u iznosu od 61.769 KM, a prema prezentiranom Izvještaju o prikupljanju, raspodjeli i korištenju ovih sredstva od 12. 3. 2024. godine, za propisane namjene utrošeno je 10.130 KM. Dakle, neutrošeni dio ove naknade iznosi 51.639 KM, a ne 18.589 KM koliko je iskazano na razgraničenjima. **Zbog navedenog konstatujemo da su prihodi i finansijski rezultat tekuće godine više, a kratkoročna razgraničena manje iskazana za 33.050 KM. S obzirom na to da se ovaj namjenski prihod i u ranijem periodu priznavao iako nije utrošen, više je iskazan i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima.**

Komunalne naknade i takse iskazane su u iznosu od 104.596 KM, a visina i način plaćanja ovih naknada uređen je Odlukom o komunalnim taksama. Dio od 104.091 KM odnosi se na plaćene komunalne takse na istaknutu firmu čija je na naplata u nadležnosti Porezne uprave Federacije BiH.

Ostale budžetske naknade i takse iskazane su u iznosu od 104.534 KM. Dio od 49.387 KM je prihod od komunalne naknade uređen Zakonom o komunalnim djelatnostima i Odlukom o komunalnoj naknadi.¹¹ Obaveza za uplatu komunalne naknade pravnim i fizičkim licima utvrđena je rješenjima Službe za privredu i finansije koja se knjigovodstveno evidentiraju na kratkoročnim potraživanjima. Ostali dio iskazanog iznosa odnosi se na prihode naplaćene u skladu sa Odlukom o općinskim administrativnim taksama u postupku izdavanja upotrebni dozvola, naknadu za vatrogastvo, te naknadu za rad komisija za tehnički pregled objekata.

Prihodi od poduzetničke djelatnosti iskazani su u iznosu od 20.382 KM i odnose se na prihode od iznajmljivanja nekretnina (zemljišta, objekata) po osnovu zaključenih ugovora sa JKP Usora d.o.o. Sivša (u daljem tekstu: JKP Usora), Allgau d.o.o. Usora i drugim. Uvidom u ugovor i aneks ugovora sa JKP Usora iz 2022. godine utvrdili smo da su iznajmljene nekretnine (poslovna zgrada i zemljište) na period od deset godina. Godišnja zakupnina je ugovorena u iznosu od 9.808 KM, a plaćanje se može vršiti unaprijed na osnovu avansne fakture. Općina je u 2023. godini izdala fakturu za godišnji zakup te

¹¹ „Sl. glasnik Općine Usora“, br. 9/14, 14/17 i 4/18

iskazala prihod po ovom osnovu. Zakupnina za period 2023-2024. godine u iznosu od 19.616 KM avansno je plaćena u 2022. godini.

Priznavanje prihoda nije izvršeno u skladu sa načelom modificiranog nastanka događaja propisanog Zakonom o budžetima u FBiH prema kome se prihodi i primici se priznaju u onom periodu kada su mjerljivi i raspoloživi odnosno kada su uplaćeni na Jedinstveni račun Trezora, zbog čega su prihodi više iskazani za 9.808 KM.

Neporezni prihodi su više iskazani za najmanje 42.858 KM s obzirom na to da je namjenski prihod po osnovu naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća (33.050 KM) priznat iako nije utrošen, a prihod od zakupa (9.808 KM) priznat je iako nije uplaćen na Jedinstveni račun trezora, što nije u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.

6.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije iskazani su u iznosu od 1.876.910 KM, a odnose se na: kapitalne transfere od ostalih nivoa vlasti (1.182.633 KM), transfere od ostalih nivoa vlasti (631.825 KM) i primljene tekuće transfere od inostranih Vlada i međunarodnih organizacija (62.452 KM).

Strukturu **primljenih kapitalnih transfera od ostalih nivoa vlasti** (1.182.633 KM) čine transferi od Zeničko-dobojskog kantona (898.631 KM) i od Federacije BiH (284.000 KM).

Iskazani iznos *primljenih kapitalnih transfera od Zeničko-dobojskog kantona (898.631 KM)* odnosi se na utrošeni dio sredstva namijenjen za finansiranje radova na asfaltiranju prioritetnih puteva (300.000 KM), za organizaciju i izgradnju Poslovne zone „Ularice“ (150.000 KM) i druge.

Primljeni kapitalni transferi od FBiH (284.000 KM) u iznosu od 250.000 KM se odnose na primljena sredstva za izvođenje radova na izgradnji sportske dvorane, faza V. Naime, Općina je shodno Odluci Vlade FBiH iz 2022. godine i Ugovoru o dodijeli pomoći iz Budžeta FBiH u 2022. godini primila 375.000 KM na ime jednokratne novčane pomoći Budžetu Općine i 250.000 KM za sufinansiranje projekta izgradnje sportske dvorane, faza V. Prema izvještaju koji je dostavljen Federalnom ministarstvu finansija iznos od 125.000 KM je utrošen za asfaltiranje puteva, a 250.000 KM za izgradnju sportske dvorane.

U 2023. shodno Odluci Vlade i Ugovoru zaključenim sa Federalnim ministarstvom finansija na račun Općine 15. 12. 2023. doznačeno je 525.000 KM i to za jednokratnu novčanu pomoć Budžetu 125.000 KM i za izgradnju Dječjeg vrtića, faza IV 400.000 KM. Ova sredstva, s obzirom na to da nisu utrošena do kraja godine, iskazana su na razgraničenjima.

Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti (631.825 KM) najvećim dijelom se odnose na primljena a utrošena sredstva od Kantona za isplatu prava utvrđenih Zakonom o socijalnoj zaštiti, te na primljena sredstva iz budžeta FBiH za pomoć energetske siromašnim domaćinstvima (88.613 KM).

Transferi u iznosu od 93.188 KM priznati su kao prihod, iako nisu bili raspoloživi, odnosno nisu uplaćeni na Jedinstveni račun trezora do 31. 12. 2023. godine (očekivana sredstva za pomoć braniteljima, zaštitu okoliša, stalnu novčanu pomoć i naknade porodiljama), što nije u skladu sa načelom modificiranog nastanka događaja utvrđenim članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.

Primljeni tekući transferi od inostranih Vlada i međunarodnih organizacija iskazani su u iznosu od 62.452 KM. Najveći dio iskazanog iznosa odnosi na priznati prihod u visini utrošenih sredstva za izgradnju sportske dvorane – faza VI (53.358 KM).

Općini su 26.9. 2023. doznačena sredstva od Republike Hrvatske u iznosu 176.025 KM, shodno ugovoru o finansijskoj pomoći za izgradnju školske sportske dvorane – VI faza. Za ove radove nakon provedenog otvorenog postupka javne nabavke, zaključen je ugovor sa firmom „Ćosićpromex“ Žabljak – Usora u iznosu od 199.899 KM, sa PDV-om. Izvođač je 15. 1. 2024. godine izdao fakturu u iznosu od 80.876 KM, za izvršene radove u periodu od 17. 11. 2023. – 10. 1. 2024. godine. Na osnovu fakture i njenih priloga nismo mogli utvrditi koji iznos radova je izveden u 2023. godini, te smatramo da se iz

knjigovodstvene isprave koja je bila osnov za utvrđivanje visine prihoda koji će se priznati, ne može nedvojbeno utvrditi vrijednost radova izvedenih u izvještajnom periodu.

Primljeni transferi više su iskazani za najmanje 93.188 KM jer su priznati iako nisu bili raspoloživi, a visinu priznatog primljenog transfera za izgradnju školske sportske dvorane nismo nedvojbeno mogli potvrditi jer nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje koja vrijednost radova je izvedena u 2023. godini.

Prihodi su više iskazani za najmanje 136.046 KM jer su primljeni transferi u iznosu od 102.996 KM priznati iako nisu bili raspoloživi i uplaćeni na Jedinstveni račun trezora, a namjenski prihodi u iznosu od 33.050 KM iako nisu utrošeni. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- *prihode priznavati u skladu sa načelom modificiranog nastanka događaja kada su uplaćeni na jedinstveni račun trezora, a primljene namjenske prihode u visini u kojoj su utrošeni.*

6.1.1.4 Primici od prodaje stalnih sredstava

Primici od prodaje stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 14.236 KM, u visini utrošenih sredstva za ekspropisano zemljište po Rješenju Općinskog suda u Tešnju (naknada uvećana za troškove postupka). Naime, naplaćena sredstva po osnovu prodaje zemljišta u 2018. godine preknjižena su na vremenska razgraničenja i priznaju se kao primitak u periodu i visini u kojoj su utrošeni.

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2023. godinu rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 4.249.915 KM. Strukturu rashoda i izdataka čine: izdaci za nabavku stalnih sredstava (1.446.876 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (1.362.896 KM), plaće i naknade troškova zaposlenih (788.863 KM), izdaci za materijal i usluge (306.749 KM), kapitalni transferi (239.340 KM), doprinosi poslodavca (71.999 KM), izdaci za kamate (18.205 KM) i izdaci za otplate dugova (14.987 KM).

Utvdili smo da najmanje 107.328 KM rashoda i izdataka nije utrošeno za namjene predviđene Budžetom. Naime, izdaci za tekuće održavanje u navedenom iznosu, evidentirani su na poziciji tekućih transfera pojedincima (9.000 KM), kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti (25.000 KM) i izdataka za rekonstrukciju cesta (73.328 KM). **Stvoreni su izdaci u iznosu od najmanje 107.328 KM za koje sredstva nisu bila planirana Budžetom jer je dio planiran za nabavku stalnih sredstava, kapitalnih i tekućih transfera utrošen na izdatke za tekuće održavanje.** Navedeno nije u skladu sa članom 6. Zakona o budžetima u FBiH i članom 4. Odluke o izvršavanju Budžeta kojim je utvrđeno da se obaveze na teret Budžeta tekuće godine mogu preuzeti samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu Budžeta.

Preporuka:

- *obaveze na teret Budžeta preuzimati samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu Budžeta.*

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 788.863 KM (bruto plaće i naknade plaća 685.708 KM i naknade troškova zaposlenih 103.155 KM).

Obračun plaća i naknada zaposlenih vrši se u skladu s Odlukom o plaćama i naknadama u Općinskom organu uprave Općine Usora¹² i Pravilnikom o radnim odnosima, plaćama i naknadama u Općinskom organu uprave Općine Usora (u daljnjem tekstu: Pravilnik).¹³

¹² „Sl. glasnik Općine Usora“, br. 12/17

¹³ „Sl. glasnik Općine Usora“, br. 3/18, 2/20 i 5/23

Sporazumom između načelnika i sindikalne organizacije, te Odlukom o izvršenju Budžeta utvrđena je osnovica u iznosu 330 KM i vrijednost boda u visini od 1,10. Odlukom načelnika u periodu oktobar – decembar u primjeni je bio bod u visini od 1,15.

Najviša plaća u 2023. godine isplaćena je u neto iznosu od 3.729 KM, a najniža u iznosu od 876 KM.

Odlukom o radnom vremenu i rasporedu radnog vremena u tijelu uprave Općini Usora¹⁴, koja je u primjeni od 1. 7. 2023. godine, radno vrijeme je utvrđeno od 7:30 do 16:00 sati, sa pravom na odmor u trajanju od 30 minuta koje se ne uračunava u radno vrijeme. U prethodnom periodu pauza od 30 minuta se uračunavala u osmosatno radno vrijeme što nije bilo u skladu sa odredbama Zakona o radu u FBiH.

Pravilnikom o elektronskoj evidenciji i kontroli radnog vremena¹⁵ propisana je procedura evidencije radnog vremena. Putem uređaja za elektronsku evidenciju evidentira se: dolazak na rad, odlazak s rada, pauza, službeni izlazak, privatni izlazak i povratak na posao. Uvidom u uzorak utvrdili smo da se evidencije vode u skladu s navedenim Pravilnikom.

Uvidom u obračun i isplatu plaća za april, septembar i decembar 2023. godine utvrdili smo da su se primjenjivali koeficijenti za radna mjesta popisani Odlukom Vijeća i utvrđena osnovica.

Naknada za topli obrok utvrđena je rješenjima načelnika i u periodu januar – juli iznosila je 11 KM, a u periodu august – decembar 12,50 KM po radnom danu. Pravilnikom o radnim odnosima, plaćama i naknadama definisano je da će visinu i način ostvarivanja naknade za troškove prijevoza utvrditi Vijeće aktom. Naknada za prevoz na posao i sa posla uređena je odlukama Vijeća.¹⁶ Do novembra 2023. godine isplaćivala se u visini mjesečne karte na odobroj relaciji za zaposlenike čije je mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada najmanje dva kilometra, a od novembra se ova naknada isplaćivala u visini 15% cijene jednog litra benzina (MB-95) po prijednom kilometru za udaljenost koju je utvrdila komisija koju je formirao načelnik. Utvrdili smo da je ova naknada obračunata i isplaćena do iznosa koji ne podliježu oporezivanju u skladu sa Pravilnikom o primjeni zakona o porezu na dohodak. Regres za godišnji odmor isplaćen je u skladu s rješenjem načelnika, u iznosu od 615,50 KM po zaposleniku.

Uvidom u obračun i isplatu naknada za april, septembar i decembar 2023. godine utvrdili smo da su se isplaćivale u skladu sa internim aktima.

6.1.2.1 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 306.749 KM, od čega su: izdaci za tekuće održavanje (129.127 KM), ugovorene i druge posebne usluge (115.399 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (28.406 KM) i ostalo.

Izdaci za tekuće održavanje u najvećoj mjeri se odnose na izdatke za usluge zimskog (110.026 KM) i ljetnog (9.989 KM) održavanja puteva.

Usluge zimskog održavanja puteva vršila je grupa ponuđača „Div Jeleč“ d.o.o. Usora i „Adžić asfalt“ d.o.o. Žepče. Nadzor nad izvršenjem ovih usluga vršio je zaposlenik Općine imenovan rješenjem načelnika. Utvrdili smo da su usluge fakturisane u skladu sa ugovorima zaključenim na osnovu okvirnog sporazuma iz 2022. godine.

Usluge ljetnog održavanja puteva vršila je grupa ponuditelja „Penava-kop“ d.o.o. Usora i „Ćosićpromex“ d.o.o. Usora (115.028 KM) (detaljnije obrazloženo u tački 7. Izvještaja), a nadzor na uslugama „IngArt“ d.o.o. Usora (2.289 KM). Prema prezentiranoj dokumentaciji ove usluge su izvršene u ukupnom iznosu od 117.317 KM. Tokom 2023. godine, stvoreni su izdaci za tekuće održavanje u iznosu većem od onog planiranog Budžetom za te namjene (za najmanje 107.328 KM). Ovi izdaci knjigovodstveno su evidentirani na drugim pozicijama, a preporuka je data u tački 6.1.2 Izvještaja.

¹⁴ „Sl. glasnik općine Usora“, br. 5/23

¹⁵ „Sl. glasnik Općine Usora“, br. 12/18 i 5/23

¹⁶ „Sl. glasnik Općine Usora“, br. 12/17 i 8/23

U okviru ugovorenih i drugih posebnih usluga najznačajniji su izdaci za naknade vijećnicima (36.600 KM) i za rad komisija (27.815 KM).

Isplata naknada za rad vijećnika uređena je Odlukom o naknadama vijećnika i članova radnih tijela Općinskog vijeća Općine Usora.¹⁷ U skladu sa Odlukom vijećnici imaju pravo na mjesečnu naknadu (paušal) i to u slijedećim iznosima: predsjednik 300 KM, zamjenik predsjednika 200 KM i vijećnik 150 KM, kao i dodatak na paušal u iznosu od 100 KM za prisustvo na sjednici. Obračun i isplata naknada vijećnicima vršeni su u skladu sa navedenom Odlukom.

6.1.2.2 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi planirani su 1.361.100 KM, a iskazani u iznosu od 1.362.896 KM. Strukturu iskazanog iznosa čine tekući transferi: pojedincima (755.054 KM), neprofitnim organizacijama (288.625 KM), drugim nivoima vlasti (231.075 KM), subvencije javnim preduzećima (57.696 KM), privatnim preduzećima i poduzetnicima (25.240 KM) i drugi tekući rashodi (5.206 KM).

Odlukom o izvršenju Budžeta, utvrđen je način raspodjele za pojedine vrste transfera. Utvrđeno je da su o utrošenim sredstvima korisnici (osim javnih ustanova i javnih preduzeća) obavezni dostaviti izvještaj o namjenskoj upotrebi odobrenih sredstva u roku od 15 dana od dana završetka projekta, a godišnje izvještaje do 31. 3. naredne godine, načelniku, Službi za finansije i Vijeću. Za korisnike koji ne dostave izvještaj, propisano je da načelnik na prijedlog Službe za finansije obustavi korištenje sredstava.

Tekući transferi pojedincima iskazani su iznosu od 755.054 KM. Najvećim dijelom odnose se na: naknade porodiljama (336.646 KM), izdatke za vojne invalide, ranjene borce i porodice poginulih boraca (89.447 KM), transfer za pomoć u cilju ublažavanja negativnog utjecaja energetske krize (88.613 KM) i transfer za stambeno zbrinjavanje mladih (58.100 KM).

Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom, Zakonom o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica,¹⁸ Odlukom o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica¹⁹ i Uredbom o naknadi troškova dženaze/sahrane branilaca i članova njihovih porodica²⁰ regulisana su novčana davanja pojedincima finansirana sredstvima osiguranim iz budžeta Zeničko-dobojskog kantona.

Odlukom o izvršavanju budžeta utvrđeno je da sredstva tekućih transfera pojedincima iz oblasti socijalne zaštite doznačena u Budžet od viših nivoa vlasti odobrava načelnik, shodno aktu nadležne općinske službe zadužene za provedbu postupka. Akt načelnika o odobravanju isplate sredstva korisnicima nije nam prezentiran, a sredstva se realizuju prema spiskovima korisnika koji čine sastavni dio zahtjeva dostavljenog nadležnom kantonalnom ministarstvu koje potpisuje pomoćnik načelnika, po ovlaštenju načelnika.

Transfer za pomoć u cilju ublažavanja negativnog utjecaja energetske krize realizovan je iz namjenskih sredstava doznačenih Općini u iznosu od 88.613 KM. Odlukom Vlade FBiH o utvrđivanju visine jednokratne pomoći energetski siromašnim domaćinstvima i raspoređivanju sredstava jedinicama lokalne samouprave sa pozicije tekućih transfera drugim nivoima vlasti i fondovima – Podrška Evropske unije BiH u cilju ublažavanja negativnog socio - ekonomskog uticaja energetske krize iz decembra 2023. godine²¹, utvrđen je iznos koji se dodjeljuje Općini. U skladu sa Odlukom u nadležnosti jedinice lokalne samouprave je bilo, između ostalog da izvrši pojedinačne isplate jednokratne novčane pomoći na bankovne račune kvalifikovanih energetski siromašnih domaćinstava u roku od 10 dana od dana prijema sredstava, kao i da izvijesti Federalno ministarstvo rada i socijalne politike o izvršenim isplatama u roku od 30 dana od dana izvršene isplate.

¹⁷ „Sl. glasnik Općine Usora“, br. 10/21

¹⁸ „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 1/14

¹⁹ „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 4/15 i 15/21

²⁰ „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 4/14

²¹ V broj 1876/2023 od 21. 12. 2023. godine

Utvdili smo da su Općini sredstva doznačena 27. 12. 2023. godine, a da su isplate krajnjim korisnicima izvršene 29. 12. 2023. godine. O izvršenim isplatama sačinjen je i dostavljen izvještaj federalnom ministarstvu. Načelnik je donio Odluku o usmjeravanju neplaniranih sredstava u Budžet na prihodovnoj i rashodovnoj strani Budžeta.

Transfer za stambeno zbrinjavanje mladih iskazan u iznosu 58.100 KM realizovan je u skladu sa Odlukom Vijeća o sufinansiranju rješavanja stambenog pitanja za mlade obitelji na području Općine za 2023. godinu. Odlukom je između ostalog utvrđeno da se transfer realizuje javnim pozivom, da pravo na sufinansiranje imaju mlade porodice koje prvi put rješavaju stambeno pitanje i utvrđen je maksimalan iznos sufinansiranja od 10.000 KM, zavisno od stambene površine. Javnim pozivom od 26. 6. 2023. godine utvrđeni su uslovi i kriteriji i propisana dokumentacija koju podnositelj uz zahtjev treba dostaviti. Rješenjem načelnika imenovana je komisija za provođenje javnog poziva. Prema prezentiranom izvještaju komisije na javni poziv pristiglo je sedam od kojih jedna prijava nije ispunjavala tražene uslove (nije dostavljen dokaz o vlasništvu). Od šest prijava koje su ispunjavale uslove jedna se odnosila na kupovinu, dvije na rekonstrukciju, a tri na novu gradnju. Komisija je izvršila obilazak stambenih objekata, te je uvažavajući kriterije propisane Odlukom utvrdila popis uspješnih prijavitelja i iznose za sufinansiranje stambenog zbrinjavanja. Načelnik je prihvatio prijedlog i donio Odluku kojom je odobreno sufinansiranje rješavanja stambenog pitanja za četiri korisnika po 10.000 KM, jednog u iznosu od 9.800 KM i jednog u iznosu od 8.300 KM. Sa korisnicima je Općina zaključila notarski obrađene ugovore o sufinansiranju kojim su utvrđene obaveze korisnika shodno odredbama Odluke, kao i Ugovor o zasnivanju založnog prava na nekretnini u korist Općine. Uvidom u uzorak prijava utvdili smo da je raspodjela sredstva korisnicima izvršena u skladu sa utvrđenim kriterijima javnim pozivom, a da je transfer izvršen u skladu sa Odlukom o izvršavanju budžeta.

Tekući transferi neprofitnim organizacijama iskazani u iznosu od 288.625 KM najvećim dijelom se odnose na sredstva odobrena JU Vrtić (120.000 KM) i transfer za sport (84.964 KM).

Javnoj predškolskoj ustanovi „Ivančica“ Usora, kao korisniku utvrđenim Budžetom, shodno zaključenom Sporazumu za sufinansiranje i aneksu ovog sporazuma odobrena su sredstva u iznosu od 120.000 KM na ime sufinansiranja rada. U odnosu na prvobitno planirana sredstva u iznosu od 80.000 KM, Odlukom o preraspodjeli sredstva ova pozicija je uvećana za 40.000 KM, a smanjenja je pozicija kapitalnih transfera planiranih Budžetom ovoj instituciji. Sredstva su odobrena u mjesečnim tranšama na osnovu akta načelnika (Odobrenje), a sporazumom i odobrenjem utvrđeno je da je korisnik dužan dostaviti godišnji izvještaj o namjenskom utrošku sredstava. Ustanova je Općini 21. 2. 2024. godine dostavila Izvještaj o poslovanju za 2023. godinu. Međutim, on ne sadrži informacije o načinu utroška odobrenih sredstava i dokumentaciju koja ga potvrđuje, zbog čega smatramo da on nije potpun i da nije ispunjena obaveza utvrđena odobrenjem i sporazumom.

Transfer za sport iskazan je u iznosu od 84.964 KM. Planirana sredstva Budžetom u iznosu od 75.000 KM uvećana su preraspodjelom na 85.000 KM. Transfer je realizovan putem dva Javna poziva. Uvidom u Javni poziv od 1. 2. 2023. godine navedeno je da će se raspodjela sredstava izvršiti u skladu sa Odlukom Vijeća o kriterijima, načinu i postupku raspodjele budžetskih sredstava općine Usora iz grantova za projekte u oblasti sporta.²² Javnim pozivom, čiji sastavni dio čine Smjernice o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera, subvencija i javnih poziva u općini Usora od 17. 1. 2023. utvrđeni su između ostalog opći kriteriji (da sportski klub, udruženje ili organizacija je registrovana i ima sjedište na području općine, da nije privatna organizacija i da izvršava svoje obaveze prema općini) te eliminatorni kriteriji za odabir projekata (nije opravdan utrošak sredstava za ranije odobrene projekte, projektu nedostaje jasan prikaz rezultata koji se očekuju, prijedlogu projekta nedostaju ključni elementi, te projekti usmjereni na promociju političke stranke). Komisija za provođenje javnog poziva imala je zadatak da u roku od 30 dana od dana isteka Javnog poziva provede svu potrebnu proceduru propisanu navedenom Odlukom. Komisija je izvršila ocjenu projekata i sačinila prijedlog raspodjela koji je načelnik prihvatio i donio Odluku o raspodjeli sredstava. Sa korisnicima su zaključeni ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava.

²² „Sl. glasnik općine Usora“, br. 12/18, 1/20 i 12/22

Prema odredbama ugovora korisnici treba da realizuju program/projekt i dostave izvještaj o namjenskom utrošku sredstava najkasnije do 31. 12. 2023. godine ili ukoliko ne utroše sva sredstva u toku godine da neutrošeni dio vrata u Budžet općine jer u suprotnom gube pravo za dodjelu sredstava u narednom periodu. Uvidom u odabrani uzorak korisnika utvrdili smo da su korisnici dostavili izvještaj o namjenskom utrošku, te da je nadležna služba vršila kontrolu namjenskog utroška s obzirom na to da su pojedinim korisnicima dostavljene opomene, raskinuti ugovori i vraćena sredstva u Budžet Općine. Međutim, javnim pozivom kao kriteriji nisu utvrđeni posebni uslovi, a komisija ocjenu prijave (prijave nisu bodovane) nije izvršila na način utvrđen Odlukom Vijeća na osnovu koje se vrši raspodjela.

Shodno navedenom, konstatujemo da Odluka Vijeća nije dosljedno primijenjena s obzirom na to da su javnim pozivom utvrđeni opći i eliminatorni, ali ne i posebni kriteriji, a prijave nisu bodovane na način utvrđen članom 4. Odluke o kriterijima, načinu i postupku raspodjele budžetskih sredstva Općine iz grantova za projekte u oblasti sporta. Također, nije nam prezentiran ni način na koji se odredila visina odobrenih sredstava pojedinom korisniku.

Tekući transferi drugim nivoima vlasti iskazani su u iznosu od 231.075 KM, a njihovu strukturu čine: transfer Javnom preduzeću Radio Usora (48.000 KM), transfer za zdravstvo (42.000 KM), transfer iz sredstava za zaštitu okoliša (34.273 KM), transfer za dan općine, drugi jubileji i slično (34.273 KM), transfer mjesnim zajednicama za električnu energiju – javna rasvjeta (25.000 KM), transfer za Radioteleviziju Herceg Bosna (20.000 KM) i drugi.

Transfer JP „Radio Usora“ d.o.o. Usora iskazan je u iznosu planiranih sredstva od 48.000 KM. Sporazumom je utvrđeno da se sredstva mogu koristiti za sufinansiranje plaća zaposlenih i materijalne troškove i utvrđena je obaveza dostavljanja posebnog godišnjeg izvještaja o utrošenim sredstvima. Javno preduzeće je dostavilo Izvještaj o radu i poslovanju, koji je Vijeće usvojilo Zaključkom od 7. 3. 2024. godine. Međutim, on ne sadrži informacije o načinu utroška odobrenih sredstava i dokumentaciju koja ga potvrđuje, zbog čega smatramo da on nije potpun i da nije ispunjena obaveza utvrđena sporazumom.

Na ovoj poziciji (u okviru transfera iz sredstava za zaštitu okoliša i transfera za dan općine i druge jubileje) pored sredstva odobrenih drugim korisnicima evidentirani su i rashodi i izdaci općine koji nemaju karakter transfera u iznosu od najmanje 43.814 KM, a odnose se na izdatke za obilježavanje dana općine, novogodišnje praznike, komunalne usluge (košenje trave, zbrinjavanje otpada), **te nije bilo osnova za planiranje i knjigovodstveno evidentiranje ovih izdataka u okviru tekućih transfera. Zbog toga finansijski izvještaji ne daju tačan prikaz ovih rashoda i izdataka u finansijskim izvještajima, što nije u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

Subvencije javnim preduzećima iskazane u iznosu od 57.696 KM odnose se na subvencije za poljoprivredu (31.735 KM) i sredstva odobrena za sufinansiranje održavanja javnih površina i odvoza smeća (25.961 KM).

Programom novčanih poticaja za unapređenje primarne poljoprivredne proizvodnje u 2023. godini utvrđena je raspodjela planiranog iznosa sredstva po pojedinim granama poljoprivredne proizvodnje. Javnim pozivom od 16. 8. 2023. godine utvrđeno je da shodno Programu, poticaj mogu ostvariti porodična poljoprivredna gazdinstva koja su upisana u Registar poljoprivrednih gospodarstava i klijenata, osobe koje nemaju neizmirenih dugovanja prema općini i javnim preduzećima i ustanovama kojima je općina osnivač, te koje blagovremeno u propisanom roku podnesu zahtjev; oblast koja se potiče i maksimalni iznos poticaja koji može ostvariti jedan podnositelj (400 KM za fizičke osobe i 500 KM za obrte). Komisija je izvršila pregled zahtjeva, prema kriterijima utvrđenim Programom. Konstatovala je da 74 zahtjeva ispunjavaju utvrđene kriterije, a tri ne, s obzirom na to da jedan nije podnesen u roku, a da dva aplikanta imaju neizmirene obaveze prema JKP Usora. Pojedinačne isplate izvršene su shodno rješenjima načelnika.

Kod raspodjele tekućih transfera za sport (84.964 KM) nije dosljedno primijenjena Odluka o kriterijima, načinu i postupku raspodjele budžetskih sredstva Općine iz grantova za projekte u oblasti sporta s obzirom na to da su javnim pozivom utvrđeni opći i eliminatorni ali ne i posebni kriteriji, a prijave nisu bodovane. Dostavljeni izvještaji Javne predškolske ustanove „Ivančica“ Usora i JP „Radio Usora“ d.o.o. Usora ne sadrže potpune informacije i dokumentaciju koja potvrđuje namjenski utrošak, zbog čega smatramo da nisu potpuni. U okviru tekućih transfera drugima nivoima vlasti evidentirani su i rashodi i izdaci općine koji nemaju karakter transfera u iznosu od najmanje 43.814 KM. Zbog toga finansijski izvještaji ne daju tačan prikaz ovih rashoda i izdataka, što nije u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Preporuka za navedeno data je u tački 5.1. Izvještaja.

Preporuka:

- ***raspodjelu transfera za sport vršiti uz dosljednu primjenu Odluke Vijeća o raspodjeli transfera u oblasti sporta, te obavezati javne ustanove da dostavljaju potpune izvještaje o namjenskom utrošku odobrenih sredstva.***

6.1.2.3 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi iskazani su u iznosu od 239.340 KM, a odnose se na kapitalne transfere: drugim nivoima vlasti (131.656 KM), neprofitnim organizacijama (102.684 KM) i pojedincima (5.000 KM).

Odlukom o izvršenju budžeta uređeno je da kapitalne transfere drugim nivoima vlasti, neprofitnim organizacijama i pojedincima odobrava načelnik kao direktne investicije Budžeta ili kroz udruživanje sredstava sa mjesnim zajednicama i ostalima ako se finansiranje vrši iz više izvora. Sredstva se isključivo prenose na račun dobavljača koji su izabrani u provedenom postupku javnih nabavki.

Na poziciji kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti (131.656 KM) evidentirane su fakture/privremene situacije ili samo njihov dio za izvršene radove na rekonstrukciji prometnica sa sanacijom klizišta (75.000 KM), za ljetno održavanje cesta (25.000 KM), za izvršene radove neposrednog označavanja naseljenih mjesta, trgova ulica i zgrada kućnim brojevima i nabavku kućnih brojeva (17.821 KM). Drugi dio ovih faktura evidentiran je na poziciji izdataka za nabavku stalnih sredstva, ali i na izdacima za tekuće održavanje i tekućim transferima. Revizijom smo utvrdili da se iskazani rashodi na ovoj poziciji ne odnose na nepovratna davanja u svrhu nabavke kapitalne imovine drugih nego na rashode i izdatke Općine, te da ona nisu utrošena u namjene utvrđene Budžetom (preporuka data u tački 6.1.2 Izvještaja).

Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama iskazani su u iznosu od 102.684 KM. Najveći dio iskazanog iznosa od 57.306 KM odnosi se izvršene radove na školskom igralištu Alibegovci (projekat „Znanje i sport bez granica - školsko igralište Alibegovci“), koje nije evidentirano kao stalno sredstvo Općine. Općina je provela postupak odabira izvođača i zaključila ugovor u vrijednosti od 65.776 KM. Ovaj projekt je dijelom finansiran sredstvima Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Evropske unije Republike Hrvatske, nakon što je Općina aplicirala na javni poziv. Do 31. 12. 2023. godine evidentirane su dvije privremene situacije. Prema priloženoj dokumentaciji utvrdili smo da je izvođač uveden u posao 9. 10. 2023. godine, a da je građevinski dnevnik zatvoren 29. 12. 2023. godine kada su i okončani radovi. Međutim okončana situacija za izvršene radove od strane izvođača izdata je 8. 2. 2024. godine. Smatramo da ovi izdaci ne predstavljaju kapitalni transfer, nego ulaganje u tuđa stalna sredstva. Ugovorom ili na drugi način nije definisano na koji način će se izvršiti prenos ovih ulaganja korisniku.

Na poziciji kapitalnih transfera Budžetom su planirana i u Glavnoj knjizi iskazana ulaganja u tuđa stalna sredstva, ali ona nisu predstavljala nepovratna davanja u svrhu nabavke kapitalne imovine (preporuka data u tački 5.1 Izvještaja). Za izvršena ulaganja u tuđu imovinu nije vršeno povećanje vrijednosti stalnih sredstava ni u Glavnoj knjizi Općine, a nije osigurano ni da ih krajnji korisnik knjigovodstveno evidentira kao uvećanje kapitalne imovine u svojim poslovnim knjigama. Također, sa krajnjim korisnicima nisu zaključeni ugovori kojima će se urediti međusobna prava i obaveze. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **ulaganja u tuđa stalna sredstva knjigovodstveno evidentirati kao povećanje stalnih sredstava i izvora do njihovog prenosa krajnjim korisnicima, a ugovorima s krajnjim korisnicima urediti međusobna prava i obaveze, uključujući obavezu knjigovodstvenog evidentiranja.**

6.1.2.4 Izdaci za kamate

Izdaci za kamate iskazani su u iznosu od 18.205 KM i odnose na kamate po osnovu zaključenog ugovora o kreditu opisanog u tački 6.2.4 Izvještaja.

6.1.2.5 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 1.446.876 KM. Odnose se na izdatke za: rekonstrukciju i investicijsko održavanje (669.659 KM), nabavku građevina (535.341 KM), stalnih sredstava u okviru prava (212.128 KM), opreme (17.140 KM) i nabavku zemljišta (12.608 KM). Dio ovih izdataka finansiran je namjenskim sredstvima primljenim od drugih nivoa vlasti.

Izdaci za rekonstrukciju i investicijsko održavanje (669.659 KM) najvećim dijelom se odnose na izvođenje radova asfaltiranja lokalnih i nerazvrstanih cesta po ugovoru zaključenim sa „Rial-šped“ d.o.o. Doboj Istok (337.076 KM) i za ljetno održavanje puteva (73.328 KM).

Izdaci za nabavku građevina (535.341 KM) u iznosu od 332.003 KM se odnose na izvođenje radova i nadzor na izgradnji sportske dvorane i nadzor IV, V i VI faza (332.003 KM) izvršene po ugovorima sa Inter d.o.o. Tešanj (IV faza), Ingart d.o.o. Usora (V faza) i Ćosićpromex Žabljak- Usora (VI faza) i radove na povećanju energetske učinkovitosti izvorišta Bare te nadzor nad ovim radovima (159.665 KM).

Na poziciji izdataka za nabavku stalnih sredstava u obliku prava najveći dio odnosi se na ulaganja u izgradnju nove Poduzetničke zone Ularice (201.493 KM).

Izdaci za nabavku opreme odnose se na nabavku računarske opreme (10.134 KM) i namještaja (7.006 KM).

Izdaci za nabavku zemljišta (12.608 KM) odnose se na novčanu naknadu fizičkom licu za eksproprijiranu nekretninu po Rješenju Općinskog suda u Tešnju.

Postupci javnih nabavki za nabavku radova asfaltiranja prioriternih lokalnih i nerazvrstanih cesta, izgradnju sportske dvorane – faza V, ljetno održavanje puteva i izgradnji poslovne zone Ularice – faza I detaljnije su opisani u tački 7. Izvještaja.

Na poziciji izdataka za rekonstrukciju i investicijsko održavanje iskazani su izdaci u iznosu od 73.328 KM, koji se odnose na izdatke za tekuće održavanje, a ne na kapitalna ulaganja, zbog čega konstatujemo da sredstva u ovom iznosu nisu utrošena za namjene predviđene Budžetom (preporuka data u tački 6.1.2 Izvještaja).

Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike propisano je da se izdaci za stalna sredstva evidentiraju kao povećanje stalnih sredstava i izvora sredstva. Za vrijednost izvršenih radova na rekonstrukciji cesta u iznosu od 148.915 KM nije izvršeno povećanje vrijednosti stalnih sredstava i izvora sredstava, što nije u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.

Preporuka:

- **za vrijednost izvršenih radova rekonstrukcije, investicionih ulaganja i drugih izdataka za nabavku stalnih sredstava, vršiti povećanje vrijednosti stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.**

6.1.2.6 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplatu dugova iskazani su u iznosu od 14.987 KM odnose se anuitete dugoročnog kredita opisanog u tački 6.2.4 Izvještaja.

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima za 2023. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za tekuću godinu	Ostvareno u tekućoj godini	Ostvareno u prethodnoj godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	4.553.500	4.621.208	4.148.564	1,01%
II	RASHODI	2.882.100	2.788.052	2.373.530	0,97%
III	TEKUĆI SUFICIT/DEFICIT I – II	1.671.400	1.833.156	1.775.034	1,10
IV	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA	1.955.400	1.432.640	1.651.618	0,73
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III – IV	(284.000)	400.516	123.416	(1,41)
VI	NETO SMANJENJE FINANSIJSKE IMOVINE	0	0	0	0
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA)	(16.000)	(14.987)	0	0
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	(300.000)	385.529	123.416	(1,29)

Podaci iz bilansa stanja:

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	672.378	286.849	234,40
---	---------	---------	--------

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima na 31. 12. 2023. godine u Bilansu stanja iskazan je u iznosu od 672.378 KM. U odnosu na prethodnu godinu kada je iskazan višak prihoda nad rashodima u iznosu od 286.849 KM, ova pozicija je uvećana za 385.529 KM, koliko je iskazan finansijski rezultat za 2023. godinu.

Prihodi su više iskazani za 136.046 KM, zbog čega je i finansijski rezultat više iskazan za navedeni iznos. Također, Općina je u ranijem periodu prihode po osnovu naknada za civilnu zaštitu priznavala iako nisu utrošeni, i nije ih prije godišnjih obračuna preknjižavala na kratkoročna razgraničenja (tačke 6.1.1.2 i 6.1.1.3 Izvještaja), što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor. Zbog navedenog, neraspoređeni višak prihoda nad rashodima u Bilansu stanja više je iskazan.

Preporuka:

- izvršiti analizu iskazanog neraspoređenog viška prihoda nad rashodima i preknjižiti priznate, a neutrošene namjenske prihode na poziciju kratkoročnih razgraničenja, s ciljem tačnog iskazivanja u finansijskim izvještajima.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja u finansijskim izvještajima iskazana su u iznosu od 3.022.886 KM od čega se na novčana sredstva odnosi 2.554.395 KM, kratkoročna potraživanja 25.969 KM i kratkoročna razgraničenja 442.522 KM.

6.2.1.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva iskazana su u iznosu od 2.554.395 KM. Iznos od 2.476.188 KM odnosi se na stanja bankovnih računa kod Privredne banke Sarajevo (depozitnom, transakcijskom, deviznom i na pet namjenskih podračuna), a 78.207 KM su novčana sredstva evidentirana kod Hercegovačke banke koja je u likvidaciji. Sredstva sa depozitnog računa na kraju dana prenose se na transakcijske i namjenske račune, a stanje novčanih sredstava na ovim računima usaglašeno je sa bankom.

6.2.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana u iznosu od 25.969 KM, a odnose se na: ostala potraživanja (21.936 KM) i potraživanja od pravnih osoba (4.032 KM).

Najznačajniji dio ostalih potraživanja su potraživanja za komunalnu naknadu (15.539 KM).

Potraživanja od pravnih osoba (4.032 KM) su potraživanja po osnovu refundacije troškova za plaće pravobranitelja i zakup i usaglašena su izvodom otvorenih stavki na kraju godine.

6.2.1.3 Kratkoročna razgraničenja

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 442.522 KM, a odnose se na razgraničene prihode (406.791 KM) i razgraničene rashode (35.731 KM).

Na poziciji razgraničenih prihoda najveći dio odnosi se na unaprijed obračunate prihode, evidentirane na poziciji aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja. Uvidom u uzorak od 200.000 KM utvrdili smo da je iznos evidentiran na osnovu obavještenja Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH od 28. 12. 2023. godine, kojom je Općina obaviještena da je njena prijava za namjenska sredstva pozitivna te da treba dostaviti određenu dokumentaciju koja je preduslov za zaključenje ugovora. Ugovor o dodjeli finansijskih sredstva u iznosu od 200.000 KM, Općina je sa Fondom za zaštitu okoliša Federacije BiH zaključila u 2024. godini. Iako je Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor utvrđeno da se na ovoj poziciji knjigovodstveno evidentiraju unaprijed obračunati, a nenaplaćeni prihodi, smatramo da obavještenje o prihvatanju aplikacije ne predstavlja vjerodostojan dokument za knjiženje ove poslovne promjene.

Dio iskazanog iznosa razgraničenih prihoda od 93.188 KM je priznat kao prihod iako nije uplaćeni na Jedinstveni račun Trezora i raspoloživ (tačka 6.1.1.3 Izvještaja).

Razgraničeni rashodi u iznosu od 33.751 KM odnose se na neisplaćene poreze i doprinose po izvršenoj sudskoj presudi iz ranijeg perioda.

6.2.2 Stalna sredstva

6.2.2.1 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti 11.240.957 KM (nabavna vrijednost 13.088.245 KM, ispravke vrijednosti 1.847.288 KM).

Strukturu stalnih sredstava nabavne vrijednosti čine: građevine (7.818.533 KM), sredstva u pripremi (3.752.585 KM), oprema (248.215 KM), zemljište (475.804 KM) i sredstva u obliku prava (793.108 KM).

Uspostavljena je pomoćna knjiga kapitalne imovine u skladu s članom 59. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH ali podaci iskazani u pomoćnoj knjizi u dijelu nabavne vrijednosti i ispravke vrijednosti pojedinih grupa stalnih sredstava nisu usklađeni sa podacima u Glavnoj knjizi.

Iskazani iznos građevina odnosi se na: zgrade i stanove (2.838.857 KM), ceste i mostove (2.434.143 KM), ostale objekte (2.231.750 KM) i vanjsko osvjetljenje i trotoare (313.783 KM).

Najveći iznos u okviru građevina odnosi na objekat škole u Žabljaku evidentiran u iznosu 1.444.608 KM, a uvidom u prezentirani posjedovni list i zemljišno knjižni izvadak utvrdilo smo da je nekretnina u vlasništvu Općine. **Međutim, za Upravnu zgradu (nabavne vrijednosti 581.060 KM), objekat JKP (nabavne vrijednosti 101.268 KM) kao ni za zemljište KČ 280/1,2 (nabavne vrijednosti 127.300 KM) nije prezentiran zemljišno knjižni izvadak kojim se dokazuje da su nekretnine u vlasništvu Općine.**

Na poziciji cesta i mostova evidentirana su ulaganja u ceste i mostove, a najveći dio iskazanog iznosa odnosi se na dvotračni most u Alibegovcima nabavne vrijednosti 1.596.760 KM. Općina u svojim poslovnim knjigama evidentira vrijednosti ulaganja u ceste koje su joj Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH date u nadležnost na upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti.

Zakonom o cestama FBiH definisano je da upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu lokalnih cesta vrše nadležni općinski organi, kao i da općinski organi vode evidenciju (bazu podataka) cesta, objekata, saobraćajne signalizacije i opreme na cestama i katastra cestovnog zemljišnog pojasa. Općina je u 2022. godini donijela Odluku o lokalnim i nerazvrstanim cestama na području Općine Usora, čiji sastavni dio čini Popis javnih lokalnih i nerazvrstanih cesta. Popis obuhvata javne i nerazvrstane lokalne ceste na području općine sa nazivom dionice i dužinom. **Dio cesta i mostova koji su prema ovom popisu u nadležnosti Općine, nije knjigovodstveno evidentiran u glavnu i pomoćnu knjigu.**

Sredstva u pripremi (3.752.585 KM) najvećim dijelom se odnose na izgradnju kanalizacije Žabljak (1.458.419 KM), objekat sportske dvorane (1.286.822 KM), dječiji vrtić (639.629 KM) te izgradnju Poduzetničke zone Ularice (218.224 KM).

Posljednja knjigovodstvena promjena vezana za ulaganja u izgradnju kanalizacije Žabljak koja iznose 1.458.419 KM izvršena je u 2021. godini, a radi se o projektu koji se dijelom finansira iz kreditnih sredstava. Ulaganja u izgradnju kanalizacije započeta su u ranijem periodu, nakon čega su vršena sukcesivna ulaganja tokom godina, međutim nije izvršena analiza kako bi se utvrdio njihov status i vrijednost, kao i plan daljih ulaganja.

Općina je osnivač javnih preduzeća i ustanova a uvidom u prezentirane aktuelne izvode iz sudskog registra utvrdili smo iznose osnivačkih uloga Općine kako slijedi: u Javnu predškolsku ustanovu „Ivančica“ Usora i Javno komunalno preduzeća „Usora“ d.o.o. Sivša po 2.000 KM, u Javno preduzeće „Radio-Usora“ d.o.o. Usora (118.625 KM) i Mješovitu srednju školu Stjepana Radića Usora (150.000 KM), te suosnivački ulog za Radio televiziju Herceg Bosna d.o.o. Mostar. **U Glavnoj knjizi nisu evidentirana osnivačka ulaganja u ova pravna lica, zbog čega su stalna sredstva i izvori sredstava manje iskazani.**

U skladu s propisima koji su bili na snazi do 31. 8. 2023. godine, odnosno do 23. 12. 2023. godine²³ Općina je bila u obavezi da izvrši revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu, jer je inflacija na godišnjem nivou mjerena rastom cijena, bila viša od 10% ili 10% i više kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava.

Revizijom za 2023. godinu utvrđeno je da, iako je Općina bila obavezna izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu, to nije učinjeno. Da je izvršena revalorizacija, početna stanja stalnih sredstava na 1. 1. 2023. godine bila bi više iskazana za najmanje 1.231.749 KM, koliko bi iznosilo povećanje stalnih sredstava u visini zvanično objavljene stope rasta cijena u 2022. godini. Izmjenom podzakonskih propisa²⁴ prestala je obaveza revalorizacije.

Zbog navedenog, ne možemo potvrditi početna stanja stalnih sredstava i izvora sredstava za 2023. godinu u iznosu od najmanje 1.231.749 KM, s obzirom na to da nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu sa tada važećim propisima. U okviru stalnih sredstava u pripremi duži niz godina su iskazana ulaganja u izgradnju kanalizacije u Žabljaku u iznosu od 1.458.419 KM, za koja nije izvršena analiza kako bi se utvrdio njihov status i vrijednost, kao i plan daljih ulaganja. Evidencija stalnih sredstava u pomoćnoj knjizi kapitalne imovine i Glavnoj knjizi nije usklađena. Dio cesta i mostovi koji su u nadležnosti Općine, kao i osnivačka ulaganja u preduzećima i ustanovama kojima je Općina osnivač ili suosnivač nisu knjigovodstveno evidentirani. Navedeno nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

²³ Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, broj 34/14), Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 60/14) i Računovodstvene politike za federalne budžetske korisnike i Trezor („Službene novine FBiH“, br. 58/16)

²⁴ Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 66/23), Pravilnik o izmjenama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 99/23) i Računovodstvene politike za federalne budžetske korisnike i Trezor („Službene novine FBiH“, br. 99/23)

Preporuke:

- **izvršiti usklađivanje podataka u Glavnoj knjizi i pomoćnoj knjizi kapitalne imovine, kao i analizu ulaganja u objekte kanalizacije koja su iskazana na stalnim sredstvima u pripremi kako bi se utvrdili njihov status, vrijednost i plan daljih ulaganja;**
- **knjigovodstveno evidentirati ceste i mostove u nadležnosti Općine i osnivačke udjele u preduzećima i ustanovama kojima je Općina osnivač ili suosnivač.**

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 2.340.700 KM, a odnose se na: kratkoročna razgraničenja (2.116.560 KM), kratkoročne tekuće obaveze (150.986 KM) i obaveze prema zaposlenima (73.154 KM).

Kratkoročna razgraničenja čine razgraničeni prihodi (1.892.295 KM) i razgraničeni rashodi (224.266 KM).

Najveći dio *razgraničenih prihoda* odnosi se na primljena a neutrošena sredstva od ostalih nivoa vlasti tokom ove i prethodnih godina. Najznačajniji dio su sredstva primljena od: Federalnog ministarstva finansija (525.000 KM), Ministarstva za obrazovanje, nauku i kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona (250.000 KM), od drugih ministarstava sa federalnog nivoa (357.452 KM).

U okviru ove pozicije iskazani su i iznosi očekivanih prihoda od Fonda za zaštitu okoliša FBiH (200.000 KM) i od Kantona (171.522 KM), koji su izvjesni ali sredstva nisu doznačena do 31. 12. 2023. godine. U okviru razgraničenih prihoda u iznosu od 50.451 KM iskazan je neutrošeni dio namjenskih prihoda (od komunalne naknade, sredstva civilne zaštite, naknade za vatrogastvo).

Na poziciji *razgraničenih rashoda* iskazane su obaveze iz ranijeg i tekućeg perioda (porezi i doprinosi po izvršnoj sudskoj presudi iz ranijeg perioda 33.752 KM, naknade za porodilje i drugi). **Ove obaveze ne predstavljaju razgraničene rashode nego kratkoročne tekuće obaveze zbog čega konstatujemo da tekuće kratkoročne obaveze nisu evidentirane na propisanoj poziciji kontrim planom, što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

Kratkoročne tekuće obaveze (150.986 KM) odnose se na obaveze prema pravnim licima (146.211 KM), fizičkim licima (1.575 KM) i skupštinskim zastupnicima (3.200 KM). Uvidom u uzorak dostavljenih izvoda otvorenih stavki utvrdili smo da su obaveze prema dobavljačima usklađene.

Obaveze prema zaposlenima (73.154 KM) odnose se na obaveze za plaće i naknade plaća za decembar 2023. godine.

Preporuka:

- **kratkoročne obaveze knjigovodstveno evidentirati na odgovarajućoj poziciji u skladu s kontrim planom.**

6.2.4 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazane su iznosu od 438.382 KM, a odnose se na dugoročne obaveze za kredite (428.574 KM) i dugoročna razgraničenja (9.808 KM).

Dugoročne obaveze za kredite odnose se obaveze po osnovu Ugovora o kreditu za Pod-projekt Izgradnja mreže kanalizacijskih kolektora i uređaja za pročišćavanje otpadne vode za naselje Žabljak i Tešanjka iz 2017. godine. Kredit koji je finansiran sredstvima EIB-a (Projekt WATSAN) Općini je odobren u iznosu glavnice od 1.417.341 KM (724.674 EUR). Anuiteti se plaćaju po obavijesti Federalnog ministarstva finansija dva puta godišnje, a posljednja rata za uplatu dopijeva 29. 12. 2045. godine. Ove obaveze u odnosu na stanje kod Federalnog ministarstva finansija manje su iskazane za 7.493 KM.

Izveštaj o stanju duga i izdatim garancijama na 31. 12. 2023. godine dostavljen je Federalnom ministarstvu finansija u skladu sa odredbama Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH.²⁵

²⁵„Sl. novine FBiH“, br. 86/07, 24/0, 44/10 i 30/16

6.2.5 Izvori sredstava

Izvori sredstava iskazani su u iznosu od 11.484.761 KM i čine ih: izvori sredstava (10.812.383 KM), i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima (672.378 KM). Neotpisana vrijednost stalnih sredstava iskazana je 11.240.957 KM. Izvori koji su iskazani u iznosu od 10.812.383 KM čine izvori sredstava u iznosu 11.240.957 KM i izvori novčanih sredstava od 428.574 KM (dugovni saldo – knjigovodstveno evidentirane dugoročne obaveze). Iskazana stanja stalnih sredstava i izvora sredstava, kao i dugoročnih obaveza i njihovih izvora su usaglašena.

6.2.6 Popis sredstava i obaveza

Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH propisano je da je pravno lice dužno najmanje jednom godišnje sa stanjem na dan kada se završava poslovna godina izvršiti popis imovine i obaveza s ciljem da se utvrdi njihovo stvarno stanje, te da se u poslovnim knjigama izvrši usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Pravno lice dužno je izvršiti popis u roku od najkasnije 45 dana od dana isteka poslovne godine.

Vršenje popisa u Općini je uređeno: Pravilnikom o popisu imovine i obaveza, Pravilnikom o kriterijima razvrstavanja sredstava u stalna sredstva, o kriterijima za rashodovanje, otpis, knjiženje viškova i manjkova stalnih sredstava i otpis potraživanja, te Uputom o radu popisnih komisija i obavljanju popisa imovine, obaveza i potraživanja za redovni i izvanredni popis.²⁶ Ovim internim aktima je, između ostalog, propisano da komisija za popis vrši sravnjivanje stanja dobivenog naturalnim popisom sa stanjem u poslovnim knjigama, određuje uzorke eventualnih viškova i manjkova, te da se rashodovanje stalnog sredstva vrši na osnovu odluke koju donosi načelnik.

Načelnik je 27. 12. 2023. godine donio Odluku o redovnom godišnjem popisu, te Rješenjem imenovao komisiju koja je popis trebala obaviti u roku od 30 dana od isteka poslovne godine. Komisija je sačinila izvještaje o popisu stalnih sredstava, te o popisu novčanih sredstava, potraživanja i obaveza u martu 2024. godine.

Uvidom u izvještaje i popisne liste utvrdili smo da komisija nije izvršila popis vodovodnih i kanalizacijskih objekata iskazanih na poziciji ostalih stalnih sredstava u obliku prava, motornih vozila, te razgraničenih potraživanja i obaveza. Komisija je navela da nabavna vrijednost digitalizacije katastra, iskazana na poziciji softvera i licenci, iznosi 1.792.733 KM, iako njena vrijednost u poslovnim knjigama iznosi 17.927 KM. Stanje dugoročnih obaveza (Kredit za infrastrukturu) nije usklađeno sa Federalnim ministarstvom finansija, što komisija nije utvrdila. Utvrđen je manjak sitnog inventara i elektroničke opreme koja nema knjigovodstvenu vrijednost (nabavna vrijednost 5.418 KM), te višak sitnog inventara i elektroničke opreme bez utvrđene vrijednosti, ali ne i uzorci njihovog nastanka. Također, komisija nije izvršila usklađivanje stanja dobivenog naturalnim popisom sa stanjem u poslovnim knjigama, te odredila uzorke eventualnih viškova i manjkova, što je uređeno internim aktima.

Iako je Općina u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH bila dužna izvršiti popis u roku od najkasnije 45 dana od dana isteka poslovne godine, izvještaj o popisu sačinjen je u martu 2024. godine, a načelnik je tek 9. 5. 2024. godine donio Odluku o usvajanju izvještaja komisije i Odluku o načinu knjiženja i likvidacije rashodovanih stalnih sredstava.

Godišnji popis imovine i obaveza nije izvršen u zakonski predviđenom roku niti u potpunosti jer nije izvršen popis dijela vodovodnih i kanalizacijskih objekata, motornih vozila, te razgraničenih potraživanja i obaveza, zbog čega nije izvršeno ni usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem na datum bilansa. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i internim aktima Općine.

Preporuka:

- **godišnjim popisom obuhvatiti sve pozicije imovine i obaveza, te ga izvršavati na način i u roku utvrđenim Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i internim aktima.**

²⁶ „Sl. glasnik Općine Usora“, br. 11/21

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 4.644.064 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 4.249.915 KM, a neto novčani primici 394.149 KM. Saldo gotovine na početku godine iskazan je u iznosu od 2.160.246 KM, a na kraju u iznosu od 2.554.395 KM.

Novčani primici nisu tačno iskazani s obzirom na to da su kao prilivi novca iskazani priznati prihodi, ali ne i prilivi novca po osnovu primljenih transfera i namjenskih prihoda koji su prije godišnjeg obračuna preknjiženi na razgraničenja zbog čega iskazane novčane uplate ne predstavljaju stvarne novčane tokove. Također, kao novčane isplate iskazani su svi rashodi i izdaci, iako dio nije plaćen na datum Bilansa (dio tekućih transfera pojedincima, izdataka za nabavku stalnih sredstva i otplatu dugova).

S obzirom na to da smo utvrdili da prihodi nisu prevedeni na stvarne novčane primitke (naplate), a rashodi na stvarne novčane izdatke (isplate), konstatujemo da izvještaj o novčanim tokovima nije sačinjen u skladu s članom 24. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- Izvještaj o novčanim tokovima sačinjavati na način da predstavlja pregled stvarnih priliva i odliva gotovine i gotovinskih ekvivalenata u izvještajnom periodu, u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.**

7. JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki za 2023. donesen je 16. 2. 2023. godine, a tokom godine izvršeno je pet njegovih izmjena i dopuna. Procijenjena vrijednost javnih nabavki, nakon izvršenih izmjena i dopuna, iznosila je 2.039.678 KM (robe 128.946 KM, usluge 145.191 KM i radovi 1.765.541 KM).²⁷ Podatke o planiranim, provedenim i revidiranim postupcima javnih nabavki prema vrstama postupaka dajemo u slijedećem tabelarnom pregledu.

Vrsta postupka	Planirane nabavke*		Provedene nabavke		Revidirani uzorak	
	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM
Otvoreni postupak	10	1.712.096	11	1.629.752	7	1.405.799
Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda	11	197.847	2	24.107	1	18.171
Direktni sporazum	50	129.736	44	110.513	10	56.075
Ukupno	71	2.039.678	57	1.764.372	18	1.480.045

*Prema posljednjim izmjenama

Pravilnikom o javnim nabavama roba, usluga i radova²⁸ (u daljem tekstu: Pravilnik) propisana je organizacija i način vršenja javnih nabavki, kao i procedura planiranja nabava, provođenja postupaka javnih nabava i pitanja vezana za izvršenje ugovora.

Revizijom kod otvorenih postupaka konstatovali smo sljedeće:

Pravilnikom je predviđeno da se u postupcima procijenjene vrijednosti veće od 5.000 KM traži mišljenje Zajedničkog pravobranilaštva na model ugovora iz tenderske dokumentacije. Općina je tek nakon odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača, a prije zaključenja ugovora, Pravobranilaštvu slala prijedloge ugovora (nacrt koji je sastavni dio tenderske dokumentacije) na mišljenje. **Pravobranilac je mišljenje na prijedlog ugovora dao nakon što su izvršene korekcije koje je on sugerisao, te su uslovi utvrđeni nacrtom ugovora, koji je sastavni dio tenderske dokumentacije, prilikom zaključivanja ugovora izmijenjeni kod većine otvorenih postupaka u uzorku (u pet od sedam uzorkovanih postupaka).**

²⁷ Svi iznosi su navedeni sa PDV-om.

²⁸ „Sl. glasnik Općine Usora“, br. 2/23

Tako, naprimjer, u ugovorima zaključenim nakon provedenih postupaka javnih nabavki nije postavljen uslov da izabrani ponuđač nema pravo zapošljavati fizičke ili pravne osobe koje su sudjelovale u pripremi tenderske dokumentacije ili su bile u svojstvu člana ili stručne osobe koju je angažovala komisija za nabavke najmanje šest mjeseci po zaključenju ugovora, odnosno od početka realizacije ugovora, koji je bio sastavni dio nacrtu ugovora. **Navedeno nije u skladu sa članom 72. Zakona o javnim nabavkama.**

Kod nabavke izvođenja radova **asfaltiranja prioriternih lokalnih i nerazvrstanih cesta**, procijenjene vrijednosti 380.803 KM, nije nam prezentirana odluka ili rješenje propisano članom 18. Zakona o javnim nabavkama kojim se pokreće postupak. Obavještenje o pokretanju postupka objavljeno je 11. 5. 2023. godine. **Tenderskom dokumentacijom definisana su dva različita iznosa kaznene odredbe za svaki dan kašnjenja u izvođenju radova u odnosu na utvrđeni rok, na način da je u tekstu tenderske dokumentacije utvrđena u visini od 1%, a u njenom prilogu (nacrt ugovora) u visini od 0,5%. Shodno navedenom konstatujemo da tenderska dokumentacija sadrži informacije koje nisu jasno definisane, što nije u skladu sa članom 53. Zakona o javnim nabavkama.** Nakon što je 15 pravnih lica preuzelo tendersku dokumentaciju, zaprimljeno je pet ponuda. Općina je sa izvođačem radova Rialšped d.o.o. Doboj Istok 28. 7. 2023. godine zaključila ugovor u vrijednosti od 342.516 KM, u kojem je utvrđena kaznena odredba u iznosu od 0,5% ugovorene vrijednosti za svaki dan kašnjenja u izvođenju radova (maksimalno 10%). Prema prezentiranoj dokumentaciji izvođač je uveden u radove 26. 8. 2023. godine, a radove u vrijednosti od 337.076 KM izveo je u predviđenom roku od 60 dana od uvođenja u radove. Utvrdili smo da su radovi fakturirani u ugovorenim cijenama.

Kod nabavke izvođenja radova na **izgradnji poslovne zone Ularice – faza I**, procijenjene vrijednosti 206.133 KM, nije nam prezentirana odluka ili rješenje propisano članom 18. Zakona o javnim nabavkama kojim se pokreće postupak. **Kao i kod prethodnog postupka, i kod ovog je kaznena odredba u slučaju kašnjenja u izvođenju radova tenderskom dokumentacijom na dva različita mjesta definisana u različitim iznosima.** Nakon što je 13 pravnih lica preuzelo tendersku dokumentaciju, zaprimljeno je pet ponuda. Općina je sa izvođačem radova Dobojsputevi d.d. Doboj Jug 28. 7. 2023. godine zaključila ugovor u vrijednosti 197.744 KM. Rok za izvođenje radova je bio 60 dana od uvođenja izvođača u radove. Prema prezentiranoj dokumentaciji izvođač je uveden u radove 4. 8. 2023. godine, ali je sa radovima počeo tek 38 nakon uvođenja. Izvođač je zahtijevao produženje roka izvođenja radova za dodatnih 60 dana zbog problema sa zbijenosti tla i potrebnim produbljivanjem iskopa, privremene obustave zbog iznalaženja tehničkog rješenja izvođenja projektovanih radova, te vremenskih uslova nepovoljnih za izvođenje asfaltiranja. Prema prezentiranoj dokumentaciji nadzorni organ nije dao saglasnost na zahtjev izvođača jer je započeo sa radovima 38 dana po uvođenju u radove, a Općina je zahtjeve djelimično uvažila i odobrila dodatnih 50 dana za izvođenje radova. S obzirom na navedeno, produženje roka za izvođenje radova ne smatramo opravdanim, a samim tim ni utvrđeni period prekoračenja roka izvođenja radova i obračun kaznenih odredbi. Naime, izvođač je radove okončao u roku od 120 dana od uvođenja u radove. Općina je utvrdila kašnjenje od 10 dana, a ne od 60 dana. Shodno tome aktivirala je kaznenu odredbu u iznosu od 5% na vrijednost ukupno izvršenih radova, a ne 10% od ugovorene vrijednost, kako je to utvrđeno ugovorom.

Kod nabavke izvođenja radova na **izgradnji sportske dvorane – faza V**, procijenjene vrijednosti 250.029 KM, nije nam prezentirana odluka ili rješenje propisano članom 18. Zakona o javnim nabavkama kojim se pokreće postupak. Obavještenje o pokretanju postupka objavljeno je 24. 3. 2023. godine. Nakon što su 23 pravna lica preuzela tendersku dokumentaciju, zaprimljene su tri ponude od kojih su dvije ocjenjene kao neprihvatljive jer su im ukupne cijene premašivale procijenjene vrijednosti. Općina je sa izvođačem radova Ingart d.o.o. Usora 20. 6. 2023. godine zaključila ugovor u vrijednosti 250.027 KM. Rok za izvođenje radova je bio 90 dana od uvođenja u radove. Općina je odobrila produženje roka za dodatnih 20 dana, na zahtjev investitora zbog povećanog obima žbukerskih, molerskih i keramičarskih radova, uz prethodnu saglasnost nadzornog organa. Prema prezentiranoj dokumentaciji izvođač je uveden u radove 26. 6. 2023. godine, a radove u vrijednosti od 249.919 KM izveo je u naknadno odobrenom roku za izvođenje radova. Utvrdili smo da su radovi fakturirani u ugovorenim cijenama.

Nabavka usluga **ljetnog održavanja cesta**, procijenjene vrijednosti 115.245 KM, pokrenuta je Odlukom od 13. 7. 2023. godine. **Tenderskom dokumentacijom su određene asfaltne ceste, ali ne makadamske ceste i odvodni kanali koji su predmet održavanja.** Nakon što je 12 pravnih lica preuzelo tendersku dokumentaciju, zaprimljene su tri ponude. Općina je sa grupom ponuđača Penava-kop d.o.o. Usora i Čosićpromex d.o.o. Usora 31. 8. 2023. godine zaključila ugovor u vrijednosti od 115.035 KM. Pored uslova koji su izmijenjeni u tenderskoj dokumentaciji i ugovoru u svim otvorenim postupcima u uzorku, u ovom postupku je izmijenjen i dio koji se odnosi na način plaćanja faktura. **Naime, tenderskom dokumentacijom je predviđeno da će se privremene situacije plaćati u iznosu od 80% ugovorene cijene, a preostali iznos nakon uspješno obavljene primopredaje radova. Ugovorom nije predviđena ova odredba, a Općina je privremenu situaciju platila u punom iznosu. Navedeno nije u skladu sa članom 72. Zakona o javnim nabavkama.** Rok za izvođenje radova je bio 60 dana od dana uvođenja u posao. Prema prezentiranoj dokumentaciji izvođač je 6. 9. 2023. godine uveden u radove i izvodio radove održavanja na asfaltnim cestama, ali je tek 30. 10. 2023. godine dobio konačne spiskove po količinama materijala za održavanje makadamskih cesta po mjesnim zajednicama. Shodno navedenom izvođač je uputio zahtjev za produljenje roka od dodatnih 30 dana, što je Općina uz saglasnost nadzornog organa i odobrila. Radovi u ukupnoj vrijednosti od 115.028 KM okončani su u dodatno odobrenom roku. **S obzirom na navedeno, konstatujemo da tenderska dokumentacija nije sadržavala informaciju o mjestu izvođenja za dio predviđenih radova, što nije u skladu sa članom 53. Zakona o javnim nabavkama.**

Postupci javnih nabavki procijenjene vrijednosti u iznosu od najmanje 836.965 KM nisu pokrenuti propisanom odlukom ili rješenjem. Kod nabavke radova na izgradnji poslovne zone Ularice, kaznene odredbe nisu aktivirane na ugovorenu nego na izvršenu vrijednost niti u maksimalnom iznosu predviđenom ugovorom.

Tenderskom dokumentacijom za postupke javne nabavke izvođenja radova asfaltiranja cesta i izgradnje poslovne zone Ularice – faza I ugovorene vrijednosti 540.260 KM, nisu jasno definisane kaznene odredbe za kašnjenje u izvođenju radova. Za nabavku usluga ljetnog održavanja ugovorene vrijednosti 115.035 KM nije utvrđen dio cesta i odvodnih kanala koji su predmet održavanja. Kod dijela zaključenih ugovora sa izabranim ponuđačima izmijenjeni su uslovi u odnosu na uslove utvrđene tenderskom dokumentacijom (vezano za zapošljavanje i plaćanje ugovorenih radova). Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama.

Preporuke:

- *postupke javnih nabavki pokretati odlukom ili rješenjem, tendersku dokumentaciju sačinjavati na način da sadrži sve neophodne informacije jasno definisane u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama;*
- *nacrt ugovora usaglašavati sa Pravobranilaštvom prije objave tenderske dokumentacije i osigurati da se prilikom dodjele ugovora uslovi definisani tenderskom dokumentacijom ne mijenjaju.*

8. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentovanim podacima, protiv Općine, u 2023. godini pokrenute su tri tužbe ukupne vrijednosti od 48.022 KM, čiji su postupci u toku, i to: za utvrđivanje prava vlasništva (31.000 KM), po osnovu radnog spora (16.522 KM) i predaje u posjed (500 KM). U 2023. godini Općina nije pokrenula ni jedan sudski postupak u svojstvu tužitelja. U toku je postupak koji nije okončan, a pokrenut je u 2020. godini protiv JP Rad d.d. Tešanj, a radi predaje u posjed nekretnine (vrijednosti spora 300.000 KM). Izvršni postupci, u kojima je Općina tražitelj izvršenja najvećim dijelom odnose na potraživanja po osnovu komunalne naknade, a na 31.12. 2023. godine u toku su bila četiri postupka.

Iako sudski sporovi u toku predstavljaju uslovna potraživanja i obaveze, odnosno događaje koji otvaraju mogućnost za uticaj na sredstva i izvore u budućnosti, oni nisu knjigovodstveno evidentirani u okviru vanbilansne evidencije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *vršiti procjenu ishoda sporova u toku i shodno procjeni evidentirati uslovna potraživanja i obaveze po ovom osnovu u vanbilansnoj evidenciji.*

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu Općina je 19. 8. 2024. godine dostavila komentar, u kojem je navedeno da je saglasna sa Nacrtom izvještaja.

Reviziju Općine Usora obavio je revizorski tim u sastavu: Amira Muhić – voditeljica tima, Ognjen Mustapić – član tima i Selma Kešetović – članica tima.

Voditeljica tima

Amira Muhić, s.r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s.r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju institucija kantona,
gradova i općina**

Amela Mulahalilović, s.r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

OBRAZAC GIB

Identifikacijski broj:4218262190005

šifra po kvalifikacionoj

Nadležno ministarstvo: Ministarstvo financija Ze-do kanton

Operativni broj:025

Potrošačka jedinica-glava:Općina Usora

Sjedište potrošačke jedinice: Sivša bb, Usora

Pojedinačni obrasci: X

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA
Period izvještavanja : od 01.01.2023 do 31.12.2023

R.b.	Broj Konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procena t 4/3 x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7,00
1		PRIHODI (2+17+36)	200	4.553.500	4.621.208	4.148.564	67.708	1,01
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3+7+9+11+13+14+15+16)	201	1.686.000	2.257.195	1.697.265	571.195	1,34
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (4+5+6)	202	0	63	0	63	0,00
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203	0	63	0	63	0,00
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204	0	0	0	0	0,00
6	711900	Porez na dobit banaka i dr.fin.organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205	0	0	0	0	0,00
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7=8)	206	0	0	0	0	0,00
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	0	0	0	0	0,00
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (13=14)	208	0	0	0	0	0,00

Stranica 1

10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209	0	0	0	0	0,00
11	714000	Porez na imovinu (15=16)	210	350.000	919.484	413.385	569.484	2,63
12	714100	Porez na imovinu	211	350.000	919.484	413.385	569.484	2,63
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	0	0	0	0	0,00
14	716000	Porezi na dohodak	213	500.000	477.665	413.416	-22.335	0,96
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	836.000	859.945	870.443	23.945	1,03
16	719000	Ostali porezi	215	0	38	21	38	0,00
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	216	510.000	487.103	490.871	-22.897	0,96
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (19+.....+25)	217	20.000	20.382	20.859	382	1,02
19	721100	Prihodi od nefin.javnih preduzeća i fin. Institucija	218	2.500	2.296	2.296	-204	0,92
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	17.500	18.086	18.563	586	1,03
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	0	0	0	0	0,00
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0	0	0,00
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222	0	0	0	0	0,00
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	0	0	0	0	0,00
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224	0	0	0	0	0,00
26	722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (27+.....33)	225	470.000	416.194	458.453	-53.806	0,89
27	722100	Administrativne takse	226	41.000	34.747	43.042	-6.253	0,85
28	722200	Sudske takse	227	0	0	0	0	0,00
29	722300	Komunalne naknade i takse	228	170.000	104.596	132.132	-65.404	0,62
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	97.000	104.534	91.432	7.534	1,08
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	230	139.000	137.527	142.846	-1.473	0,99
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	0	0	0	0	0,00
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	23.000	34.790	49.001	11.790	1,51
34	723000	Novčane kazne	233	20.000	50.527	11.559	30.527	2,53
35	777000	Drugi tekući prihodi	234	0	0	0	0	0,00
36		PRIMLJENI TRANSFERI (Transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	2.357.500	1.876.910	1.960.428	-480.590	0,80
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih Vlada i međunarodnih organizacija	236	20.000	62.452	0	42.452	3,12
38	732100	Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti	237	602.500	631.825	607.222	29.325	1,05
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih Vlada	238	100.000	0	108.246	-100.000	0,00
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239	1.635.000	1.182.633	1.244.960	-452.367	0,72
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	0	0	0	0	0,00
42	733100	Donacije	241	0	0	0	0	0,00
43		RASHODI (44+47+48+58+67+75+80)	242	2.882.100	1.425.166	2.373.530	-1.456.934	0,49

44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45+46)	243	831.400	788.863	702.576	-42.537	0,95
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	709.800	685.708	591.786	-24.092	0,97
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	121.600	103.155	110.790	-18.445	0,85
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	75.400	71.999	62.137	-3.401	0,95
48	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (49+.....+57)	247	338.200	306.749	293.019	-31.451	0,91
49	613100	Putni troškovi	248	2.000	1.080	635	-920	0,54
50	613200	Izdaci za energiju	249	16.000	12.228	13.138	-3.772	0,76
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	33.000	28.407	30.795	-4.593	0,86
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	13.100	12.051	9.526	-1.049	0,92
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	6.000	4.688	5.503	-1.312	0,78
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	0	0	0	0	0,00
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	127.200	129.127	104.079	1.927	1,02
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	4.800	3.768	4.026	-1.032	0,79
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	136.100	115.400	125.317	-20.700	0,85
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (59+.....+66)	257	1.361.100	1.362.896	1.095.528	1.796	1,00
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	252.500	231.075	257.988	-21.425	0,92
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	699.100	755.054	487.386	55.954	1,08
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	290.500	288.625	220.943	-1.875	0,99
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261	62.000	57.696	58.445	-4.304	0,93
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262	36.000	25.240	52.000	-10.760	0,70
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0	0,00
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264	0	0	0	0	0,00
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	21.000	5.206	18.766	-15.794	0,25
67	615000	Kapitalni transferi (68+.....+74)	266	264.000	239.340	217.660	-24.660	0,91
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	145.000	131.656	50.419	-13.344	0,91
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	5.000	5.000	1.059	0	1,00
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	114.000	102.684	166.182	-11.316	0,90
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270	0	0	0	0	0,00
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271	0	0	0	0	0,00
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0	0,00
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273	0	0	0	0	0,00
75	616000	Izdaci za kamate (76+.....+79)	274	2.000	18.205	2.610	16.205	9,10
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	0	0	0	0	0,00
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276	2.000	18.205	2.610	16.205	9,10
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	0	0	0	0	0,00
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278	0	0	0	0	0,00
80	600000	Tekuća budžetska rezerva	279	10.000				0,00

81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 43)	280	1.671.400	1.833.156	1.775.034	161.756	1,10
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281	0	0	0	0	0,00
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	56.500	14.236	0	-42.264	0,25
84	811100	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	56.500	14.236	0	-42.264	0,25
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284	0	0	0	0	0,00
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	0	0	0	0,00
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (88+.....+93)	286	2.011.900	1.446.876	1.651.618	-565.024	0,72
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	23.500	12.608	80.223	-10.892	0,54
89	821200	Nabavka građevina	288	955.000	535.341	740.385	-419.659	0,56
90	821300	Nabavka opreme	289	71.400	17.140	9.533	-54.260	0,24
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	0	0	0	0	0,00
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	280.000	212.128	238.450	-67.872	0,76
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	682.000	669.659	583.027	-12.341	0,98
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	1.955.400	1.432.640	1.651.618	-522.760	0,73
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	-284.000	400.516	123.416	684.516	-1,41
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295	0	0	0	0	0,00
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (98+.....+104)	296	0	0	0	0	0,00
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297	0	0	0	0	0,00
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298	0	0	0	0	0,00
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299	0	0	0	0	0,00
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300	0	0	0	0	0,00
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i zajedničkim ulaganjima	301	0	0	0	0	0,00
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302	0	0	0	0	0,00
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303	0	0	0	0	0,00
105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (106+.....+112)	304	0	0	0	0	0,00
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305	0	0	0	0	0,00
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i	306	0	0	0	0	0,00
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307	0	0	0	0	0,00

109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308	0	0	0	0	0,00
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309	0	0	0	0	0,00
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	0	0	0	0	0,00
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311	0	0	0	0	0,00
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	0	0	0	0	0,00
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313	0	0	0	0	0,00
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116+120)	314	0	0	0	0	0,00
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117+118+119)	315	0	0	0	0	0,00
117	814100	Zajmovi primljeni kroz državu	316	0	0	0	0	0,00
118	814200	Primici od inostranog zaduživanja	317	0	0	0	0	0,00
119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	0	0	0	0	0,00
120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121+122+123)	319	0	0	0	0	0,00
121	815100	Zajmovi primljeni kroz državu	320	0	0	0	0	0,00
122	815200	Primici od inostranog zaduživanja	321	0	0	0	0	0,00
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322	0	0	0	0	0,00
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+.....+130)	323	16.000	14.987	0	-1.013	0,00
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz državu	324	0	0	0	0	0,00
126	823200	Vanjske otplate	325	16.000	14.987	0	-1.013	0,00
127	823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	326	0	0	0	0	0,00
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327	0	0	0	0	0,00
129	823500	Otplata duga po izdanim garancijama	328	0	0	0	0	0,00
130	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0	0,00
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA (115 minus 124)	330	-16.000	-14.987	0	1.013	0,00
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95+113+131)	331	-300.000	385.529	123.416	685.529	-1,29
133		SINTETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134+143+149+156+166+173+180+187+194+203)	332	4.900.000	4.249.915	4.025.148	-650.085	0,87
134	01	Opšte javne usluge (135+.....+142)	333	3.195.900	2.555.456	2.722.062	-640.444	0,80
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334	3.050.900	2.423.800	2.661.665	-627.100	0,79
136	012	Strana ekonomska pomoć	335	0	0	0	0	0,00
137	013	Opće usluge	336	0	0	0	0	0,00
138	014	Osnovno istraživanje	337	0	0	0	0	0,00

139	015	liR Opće javne usluge	338	0	0	0	0	0,00
140	016	Opće javne usluge n. k.	339	0	0	9.978	0	0,00
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340	0	0	0	0	0,00
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341	145.000	131.656	50.419	-13.344	0,91
143	02	Obrana(144+.....+148)	342	0	0	0	0	0,00
144	021	Vojna odbrana	343	0	0	0	0	0,00
145	022	Civilna odbrana	344	0	0	0	0	0,00
146	023	Inostrana vojna pomoć	345	0	0	0	0	0,00
147	024	liR Odbrana	346	0	0	0	0	0,00
148	025	Obrana n. k.	347	0	0	0	0	0,00
149	03	Javni red i sigurnost (150+.....+155)	348	20.000	19.130	17.000	-870	0,96
150	031	Policijske usluge	349	0	0	0	0	0,00
151	032	Usluge protivpožarne zaštite	350	20.000	19.130	17.000	-870	0,96
152	033	Sudovi	351	0	0	0	0	0,00
153	034	Zatvori	352	0	0	0	0	0,00
154	035	liR Javni red i sigurnost	353	0	0	0	0	0,00
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354	0	0	0	0	0,00
156	04	Ekonomski poslovi (157+.....+165)	355	418.000	360.841	430.607	-57.159	0,86
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356	260.000	209.092	296.673	-50.908	0,80
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357	35.000	31.735	32.730	-3.265	0,91
159	043	Gorivo i energija	358	0	0	0	0	0,00
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359	0	0	0	0	0,00
161	045	Transport	360	123.000	120.014	101.204	-2.986	0,98
162	046	Komunikacije	361	0	0	0	0	0,00
163	047	Ostale industrije	362	0	0	0	0	0,00
164	048	liR Ekonomski poslovi	363	0	0	0	0	0,00
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364	0	0	0	0	0,00
166	05	Zaštita životne sredine (167+.....+172)	365	35.000	34.273	55.000	-727	0,98
167	051	Upravljanje otpadom	366	0	0	0	0	0,00
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367	0	0	0	0	#DIV/0!
169	053	Smanjenje zagađenosti	368	0	0	0	0	0,00
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369	0	0	0	0	0,00
171	055	liR Zaštita životne sredine	370	0	0	0	0	0,00
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371	35.000	34.273	55.000	-727	0,98
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (174+.....+179)	372	185.000	184.665	25.000	-335	1,00
174	061	Stambeni razvoj	373	0	0	0	0	0,00
175	062	Razvoj zajednice	374	0	0	0	0	0,00
176	063	Vodosnabdijevanje	375	160.000	159.665	0	-335	0,00
177	064	Ulična rasvjeta	376	25.000	25.000	25.000	0	1,00

178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377	0	0	0	0	0,00
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378	0	0	0	0	0,00
180	07	Zdravstvo (181+.....+186)	379	42.000	42.000	42.000	0	1,00
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	0	0	0	0	0,00
182	072	Vanbolničke usluge	381	0	0	0	0	0,00
183	073	Bolničke usluge	382	0	0	0	0	0,00
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383	42.000	42.000	42.000	0	1,00
185	075	liR Zdravstvo	384	0	0	0	0	0,00
186	076	Zdravstvo n. k.	385	0	0	0	0	0,00
187	08	Rekreacija, kultura i religija (188+.....+193)	386	198.500	185.864	181.000	-12.636	0,94
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387	85.000	84.964	84.000	-36	1,00
189	082	Usluge kulture	388	37.000	27.000	24.000	-10.000	0,73
190	083	Usluge emitiranja i izdavaštva	389	70.500	68.000	68.000	-2.500	0,96
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390	6.000	5.900	5.000	-100	0,98
192	085	liR Rekreacija, kultura i religija	391	0	0	0	0	0,00
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392	0	0	0	0	0,00
194	09	Obrazovanje (195+.....+202)	393	234.500	220.961	148.778	-13.539	0,94
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394	170.000	169.154	99.780	-846	1,00
196	092	Srednje obrazovanje	395	11.500	7.607	4.998	-3.893	0,66
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396	0	0	0	0	0,00
198	094	Visoko obrazovanje	397	53.000	44.200	44.000	-8.800	0,83
199	095	Obrazovanje koje nije definirano nivoom	398	0	0	0	0	0,00
200	096	Pomoćne usluge obrazovanju	399	0	0	0	0	0,00
201	097	liR Obrazovanje	400	0	0	0	0	0,00
202	098	Obrazovanje n. k.	401	0	0	0	0	0,00
203	10	Socijalna zaštita (204+.....+212)	402	571.100	646.725	403.701	75.625	1,13
204	101	Bolest i hendikepiranost	403	2.000	1.030	0	-970	0,52
205	102	Starost	404	40.000	39.264	34.816	-736	0,98
206	103	Nasljednici	405	83.000	89.967	82.030	6.967	1,08
207	104	Porodica i djeca	406	380.000	447.460	237.455	67.460	1,18
208	105	Nezaposlenost	407	8.000	10.904	9.000	2.904	1,36
209	106	Stanovanje	408	58.100	58.100	28.400	0	1,00
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409	0	0	0	0	0,00
211	108	liR Socijalna zaštita	410	0	0	0	0	0,00
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411	0	0	12.000	0	0,00

U Usori Certificirani računovoda: Glamatović Boro

Dana, 21.02.20224 Broj dozvole: 0733/5

 Broj: 0733/5

Zvonimir Anđelić, dipl.ing.građ.

Stranica 7

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Ministarstvo financija Ze-do kanton
Nadležno ministarstvo

OPĆINA USORA-OPĆINSKI NAČELNIK Usora
Potrošačka jedinica - glava

Usora
Sjedište potrošačke jedinice

22-02-2024

Obrazac BS
4218262190005
Identifikacioni broj
84.11
Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti
0
Organizacioni broj
025
Operativni broj
0
Funkcionalni kod
0111
Fond
Pojedinačni obrasci:
Konsolidovani obrasci:

BILANS STANJA
na dan 31.12.2023. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	1	2	3	4	5	6
1		I AKTIVA				
2	100000+200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	3.022.886	2.341.568	129,10
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	2.554.395	2.160.246	118,25
4	120000	Vrijednosni papiri	003			
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	25.969	36.109	71,92
6	140000	Kratkoročni plasmani	005			
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006			
8	210000	Zalihe materijala i robe	007			
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008			
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	442.522	145.213	304,74
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	11.240.957	10.082.954	111,48
12	011000	Stalna sredstva	011	13.088.245	11.752.856	111,36
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	1.847.288	1.669.902	110,62
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	11.240.957	10.082.954	111,48
15	020000	Dugoročni plasmani	014			
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015			
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016			
18	031000	Vrijednosni papiri	017			
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018			
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019			
21	09	Dugoročna razgraničenja	020			
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	14.263.843	12.424.522	114,80

Kontrolni broj: 1063809783017

str. 1 od 2

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	2.340.700	2.035.103	115,02
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	150.986	348.470	43,33
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024			
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025			
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	73.154	63.876	114,53
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027			
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	2.116.560	1.622.757	130,43
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	438.382	463.177	94,65
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030	428.574	443.561	96,62
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031			
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032	9.808	19.616	50,00
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	11.484.761	9.926.242	115,70
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	10.812.383	9.639.393	112,17
37	520000	Ostali izvori sredstava	035			
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036			
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	672.378	286.849	234,40
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	038	0	0	
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	14.263.843	12.424.522	114,80

Usora, 19.02.2024.
Mjesto i datum

GLAMATOVIĆ (JURO) BORO
Certifikovani računovođa
Boro Glamatović
Broj: 0733/5
0733/5
Broj dozvole
032/895-209
Kontakt

Zvonimir Anđelić
Rukovodilac

Kontrolni broj: 1063809783017

str. 2 od 2

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Ministarstvo financija Ze-do kanton
Nadležno ministarstvo

OPĆINA USORA-OPĆINSKI NAČELNIK Usora
Potrošačka jedinica - glava

Usora
Sjedište potrošačke jedinice

4218262190005

Identifikacioni broj

84.11

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

0

Organizacioni broj

025

Operativni broj

0

Funkcionalni kod

0111

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

22-02-2024

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
Period izvještavanja od 1.1.2023. do 31.12.2023. godine

- u KM -

Redni broj	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos
1		2	3	4
		I NOVČANI PRIMICI		
1		Prihodi (od 2 do 6)	450	4.629.828
2	710000	Prihodi od poreza	451	2.257.195
3	720000	Neporezni prihodi	452	487.103
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	694.277
5	740000	Kapitalni transferi	454	1.191.253
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	0
7		Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)	456	14.236
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	14.236
9		Finansiranje (10+11+12)	458	14.236
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	14.236
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	0
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	0
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	4.644.064
14		II NOVČANE ISPLATE		
15		Rashodi (od 16 do 21)	463	2.788.052
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	788.863
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	71.999
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	306.749
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	1.362.896
20	615000	Kapitalni transferi	468	239.340
21	616000	Izdaci za kamate	469	18.205
22		Kapitalni izdaci (redni broj 23)	470	1.446.876
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	1.446.876
24		Finansiranje (25+26)	472	14.987
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	0
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	14.987
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	4.249.915
28		NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27) ili (27 minus 13)	476	394.149
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	2.160.246
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	2.554.395

Usora, 19.02.2024.
Mjesto i datum

CERTIFICIRANI
RAMLAMATOVIĆ (JURO) BORO
BOROVANIN
BIBIŠ 0733/3

0733/5
Broj licence

032/895-209
Kontakt

Zvonimir Anđelić
Rukovodilac

Kontrolni broj: 151120206905

str. 1 od 1

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA USORA
OPĆINSKI NAČELNIK

Datum: 16.8.2024. godine
Broj: 02-11-459/24

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (sukladno zahtjevima ISSAI-ja2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom **Općine Usora** za 2023. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivni prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, sukladno s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Općine Usora**, u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informirali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja sukladno s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjere ne po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene sukladno s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obveza i obezvredivanja imovine.
- Poduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabave roba, usluga i radova proveli smo sukladno sa Zakonom o javnim nabavama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i osiguranja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo sukladno sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem razdoblju), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentirane u finansijskim izvještajima

Omogućili smo Vam:

- Pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- Pristup svim informacijama o sudskim sporovima u tijeku, pokrenutim protiv **Općine Usora** i koje je pokrenula **Općina Usora** i procjenu ishoda istih sporova;
- Pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama;
- Dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- Neograničen pristup osobama u **Općini Usora** za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo Vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo Vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

Općinski načelnik

Zvonimir Anđelić, dipl. ing. građ.

